કીસ્સએ

તમીમ અનસારી.

(ઉર્દુ ઝબાન–ગુજરાતી હરફોંમેં.)

લીખનેવાલે ઔર છપાનેવાલે

મીઆં બદરૂદ્દીન હુસેનુદ્દીન નીઝામી.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

ત્રણ દરવાજા, અમદાવાદ.

પહેલી બાર   નકલ ૨૦૦૦

સને ૧૩૩૮ હીજરી.   સને ૧૯૨૦ ઇસ્વી.

Printed at the "Natvar" Printing Press
by Bhogilal Narayandas Bodivala.
Jamalpur Road—AHMEDABAD.

કી. રૂ. ૦—૪—૦

તારીખ.
મક્કા મોઅઝ્ઝમા.

યેહ વો આલી મકામેંકી તવારીખ હય, કે જીસકે નામ ઓર બુઝુર્ગીસે તમામ ઇસ્લામી ભાઈ વાકેફ હોંગે. ઇસ કીતાબમેં કઅબેશરીફ ઓર હરમ મોહતરમકી ઇમારતકા ઝીકર હય ઓર મસ્જેદુલ હરામકે શરાઈફ ઓર કરામાત ઓર અજાયબ હાલાતજો પેસ્તરકે ઝમાનેમે વાકેઅ હુવે હંય દરજ હંય. યેહ કીતાબમેં ચાર બાબ હંય.

બાબ પહેલા.

ફસલ પહેલી—અસ્માકે (નામુંકે) બયાનમેં ફસ્લ દુસરી—મક્કા મોઅઝ ઝમાકી આબાદીકે બયાનમે ફસલ તીસરી—મક્કા મોઅઝમા ઓર મદીના મુનવ્વરાકી ફઝીલત ફસલ ચોથી—મક્કા મોઅઝઝમાકો વતન બનાનેમેંભી અકવાલ તુબતલીફ હંય. ફસલ પાંચમી—ઊન મુતબર-રીક જગાકે બયાનમેં જહાં દોઆ મકબુલ હોતી હય. ફસલ છઠ્ઠી—મકકે કે મકાનાત ઓર ઝમીનકે બેચને ઓર કીરાયા લેનેકે હુકુમકે બયાનમેં.

બાબ દુસરા.

ખાનએકા બાકી તામીરકે બયાનમેં, ઓર ચાહે ઝમઝમ ઓર ઊસ્કે શરફ ઝીકરમેં, ઓર કઅબેકે જવા હીર ઓર ગીલાફું ઓર નઝરૂંકી કેફીયતમેં.

બાબ તીસરા.

ઊસ બયાનમેં કે મસ્જીદ હરામકી વઝે પેહલે કયાથી ઓર ઊસ્કે બાદ કીસ કદર બઢાઇ ગઈ ઓર જો મઝમુન ઊસ્કે મોતઅલ્લીક હય.

બાબ ચોથા

આલે ઊસમાનકે કાયમ હોનેકા બયાન વગયરા વગયરા, ઓર બહોતસે હાલાત દરજ હંય. યે કીતાબ ગોયા મક્કા મોઅઝ ઝમાકી ગાઈડ હય જો સાહબ હજ પઢ આય હંય ઓર જો જાનેકા ઇરાદા રખતે હંય, ઊન્કે લીએ તો યે કીતાબ બે ઇન્તીહા મુફીદ હય, મક્કા મોઅઝ ઝમાકે હાલાતસે વાકેફ હોનેકે લીયે ઇસ્સે બઢકર ઓર કોઈ કીતાબ નહીં, યેહ કીતાબ પેહલે અરબીમેંથી બાદ ઊર્દુ હુઈ મગર ચુંકે ઊર્દુ નહીં જાનનેવાલે મુસલમાનભાઈ ઇસકા બાતીની ફેઝ નહીં ઊઠા સકતેથે ઇસ લીએ હમને ઇસકો ઊર્દુ જબાન ઓર ગુજરાતી હરફોમેં ઊમદા ગ્લેજ કાગજપર છપવાઈ હય ૧૨ રંગીન પુર નકશો નીગારવાલે ટાઈટલકી ઊમ્દા પક્કી જીલ્દ બંધાઇ હય. ઇતની તમામ ખુબીયું પર કીંમત સીર્ફ રૂ. ૦—૧૨—૦.

મીલનેકા પતા—

મીઆં બદરૂદીન હુસેનુદીન નીઝામી.

બુકસે એન્ડ પબ્લીશર,

ઠે. ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

કીસ્સએ

તમીમ અનસારી.

સના ઓર હમ્દ મૌલાકી સુનો તુમ
જવાહીર ઓર સચે મોતી સુનો તુમ.
દેખો કયા ખેલ હય ઉસ પાક રબકા
તમાશા દેખતા હય આપ સબકા.
અઝીઝો ઉસકી કુદરતપર ધરો દીલ
કે કીસકીસ રંગમે હયગા વો શામીલ
કહીં ગુલ હય કહીં ફૂલ હય કહીં મોર
જીધર દેખો ઉધર મૌજુદ હર ઠોર
કહીં ગુલશન કહીં ગુલશનકા માલી
કહીં બુલબુલ કહીં ભંવરા ખ્યાલી.
કહીં હાકીમ કહીં ઉમરા કહીં શાહ
કહીં સુરજ કહીં ઝોહરા કહીં માહ.
કહીં રાજા કહીં રાવન કહીં રાવ
કહીં બાદલ કહીં બીજલી કહીં બાવ
કહીં મતરબ કહીં સાકી કહીં જામ
કહીં સીતા કહીં લછમન કહીં રામ
કહીં કુંવર કહીં ગોપી કહીં કાન
કહી હીંદુ કહીં મોમીન કહીં મુસલમાન
કહીં ચાકર કહીં સરદાર હય વો
કહીં સહરા કહીં ગુલઝાર હય વો
કહીં મુફલીસ કહીં દાતાર હય વો
વલેકીન સબકા પાલનહાર હય વો
કહીં મુનસીફ કહીં અય્યાર હય વો
જીધર દેખો ઉધર તય્યાર હય વો.
કહીં શાગીર્દ કહીં ઉસતાદ પુર રાઝ
કહીં શાઈર કહીં હયગા સખુન સાઝ
કહીં કાદીર કહીં રહેમાન હય વો
કહીં બીસમીલ કહીં બેજાન હય વો
કહીં બેદીલ કહીં બીમાર હય વો
કહીં નુરી કહીં અનવાર હય વો.
કહીં બેબે ચૈન કહીં બે ખાબ હય વો
કહીં તાબાં કહીં મહેતાબ હય વો
કહીં નાસીર કહીં મનસુર હય વો
કહીં મસ્તો કહીં મખસુર હય વો
કહીં યતીમ કહીં મીસકીન હય વો
કહીં ગમગી કહીં રંગીન હય વો.
કહિં હય વો સનાખ્વાં ઓર સનાઈ
કહીં રૌશન ચીરાગ ઓર કહીં ઝીયાઈ
કહીં શૈદા કહીં સૈદા વો વહશી
કહીં ઊરશી કહીં રૂહી વો કુદસી
કહીં ખાકાં કહીં જામી નીઝામી
કહીં નુરી કહીં હય વો ઇમામી
કહીં કાસમ કહીં રૂસતમ વ હાતમ
કહીં અસહન કહીં ફાઝલ વો આલેમ
કહીં ખ્યાલી કહીં મવાલી વલી હય
કહીં હીલાલી કહી મઆલી અલીહય
કહીં ફૈઝી કહીં ફરદી ફીરાકી
કહીં બાકર કહીં હય જામ સાકી
કહીં આઝમ કહીં મુનઝમ મોઅઝુમ
કહીં મોહસીન કહીં મોઅમીનમુકરરમ
કહીં નાફે કહીં ન્યામત લતીફ હય
કહીં ઉરફેગની ઓર કહીં કસીફ હય
કહીં હુરમત કહીં રહમત વો અઝમત
કહીં અબરૂ કહીં આઝીઝ વો ઉઝલત
કહીં હીમ્મત કહીં દૌલત વહશમત
કહીં હય દર્દ કહીં હય દામે ઉલફત
કહીં હારીઝ કહીં હાફીઝ વ નાતીક
કહીં સુફી કહીં સાહેબ વ સાદીક

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

કહીં હાદીથ કહીં મહમુદ અહમદ   કહીં ઝાહેદ કહીં આબીદ વો અમજદ
કહીં આદીલ કહીં શાકે સલીમી   કહીં મીરા કહીં મુકબીલ મુકીમી.
કહીં કુતબો કહીં ગૌસો ગયાસી   કહીં રાજા કહીં હાજી વ ગાઝી,
કહીં ગબ્વાસ હય ઓર કહીં નહંગહય   કહીં વો હય સીરાજ ઓર કહીં પતંગહય
કહીં વો હય ગની ઓર કહીં ગદા હય   કહીં રાગીબ કહીં મરગુબ સદાહય.
કહીં મઝહર કહીં હય જાને જાના   કહીં ખુસરૂ કહીં બહેલુલ દાના.
કહીં સઅદી તવક્કલ કહીં અમીહય   અયસા વો સાહેબ અરશે બરીં હય.
કહીં બખશી કહીં નુરી ઝમાં હય   કહીં પુરસોઝ કહીં દરદો કુગાં હય.
કહીં હે મોહતશીમ ઓર કહીં અઝીમહે   કહીં કુઝલા કહીં ઉમ્મી કલીમ હય
કહીં હય વો રઝી ઓર કહીં રઝાઇ   કહીં જામી સુખન કહીં મુબતીલાઈ
કહીં હાદી કહીં મેહદી વ અબ્બાસ   કહીં મીરઝાં કહીં મીરાં કહીં દાસ.
કહીં આશક કહીં મુશતાકો શૌકી   કહીં આરીફ કહીં ખુશદીલ વઝોકી.
કહીં જઅફર નઝીર ઓર કહીં તકીહય   કહીં ઝાહેર કહીં હાલે નકી હુઅ.
કહીં સાઈલ કહીં માઈલ વ આદીલ   કહીં ઘાઈલ કહીં બેદીલ વો કામીલ.
કહીં બેતાબ કહીં આકીલ ફીદા હય   કહીં તાલીબ કહીં મતલુબ બનાહય.
અયસા સાહેબ હય વો પૈદાકરનહાર   હુવા બંદોમેં હોકર આપ ઇઝહાર.
યે રમ્ઝે મઅરીફત કોઇ ન બુજે   મગર હસતીસે ગુઝરી ઉસકો સુજે
હય અહલે શરઆ ઈન બાતોંસે તાઈબ   હય જીસકો જોશે વહદત સોહુગે તાલીબ
યે મૌલા આપહી જો બોલતા હય   વગર નઇ બંદા બાકી પુતલા હય.
અઝીઝો બંદેકા કયા આસરા હય   વો સબકે ઘટમેં આપરઘટ હુવા હય
જો કરતા હય સના બંદેકા બંદા   હય સબ ઉસકી સીફત બંદા હયગંદા.
જમીએ હમ્દ હય ઉસહીકો સાબીત   જોબરલાતાહય કુલઆલમકી હાજત.
વો બંદેકે જો ઘટમેં આપ આયા   તો બંદા બુઝરગી આલમમેં પાયા.
અઝીઝો બંદેકી બુનયાદ કયા હયા   સન એક સુસ્ત મીટટીસે બના હય.
કરે કયા વસ્ફ ઉનકી આજીઝ ઈનસાં   વો મૌલા આપહી આપના સનાખ્વાં
વહી કાબીલ વહી હય રૂહે આદમ   યે બંદા અબસ કરતા હય હમહમ
વહી ચાહે કરે પરબતકો રાઈ   સમંદર કો કરે એક પલમેં ખાઈ.
કરે ચાહે તો ફીર રાઇકા ડોંગર   કરે એક પલમેં ખાઇકા સમંદર.
અયસી કુદરતકા ખાવીંદ હય સુબહાં   સમજતા નહીં નીપટગાફીલહય વહીઈ
અઝીઝાં બંદગી ઉસકી કરો તુમ   કુછ ઉસકા ખૌફભી રખો તુમ.
કીયા પૈદા બંદેકો બંદગી કો   ન ઉસ શરમીંદગીકે ઝીંદગીકો.
જો ખાકે બંદા સો રેહવે પલંગપર   તો વો રાઝી સો કયું હો અયસે ઢંગપર
પીએં દાયમ શરાબો ભાંગો તાડી   બડી ઝુલફેં રખેં મુંડવાકે દાડી.
બાંકી પગડી બંધે તખ્તે સંવારે   બીગાની ઓરતોંકો દીદ મારેં.
ખુદાકા ઝીકર સુનતે ખાવેં ઝોંકે   હાં ગીબત સુને હુશયાર હોકે

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

નમાઝ અંદર કે જબ સીજદમે જાવે — તો તેલ ઓર લકડીઆં તબયાદ આવે.
ખુદાકે નામપર દેવેં ન ખૈરાત — ઇબાતમેંભી મુતલક નહીં ચલે ઝાત
જો હો કહીં નાચ યા કહીં રાગ ગાવે — તો વહાં ખુશહાલ હોકર દોડે જાવેં
જોહોવે વઅઝ ઓર મજલીસમેશામીલ — તો મટકોમેં પતાશોંકે ધરેં દીલ.
ગંજીફા ચોસરો શતરંજ હો કહીં — તો સારી રાત ઉસજાસે હીલેં નહીં.
ખુદાકી યાદ કરતે નીંદ આવે — મીલે ખાનેકો ન્અમત ખુબ ખાવે.
સુબ્હોકે વકત સો રહવેં બઆરામ — ઉઠેં તબ જુઠ ગીબત બીન નહીં કામ
હૈ અયસા શૌક હર બુઢે બડોંકો — કે ધુરે ખુબસુરત છોકરોંકો.
રહે ઝાહેર મુસલ્લી ઓર નમાઝી — કરેં બાતનીમેં વો બચ્ચા બાઝી.
બડી દાડી બડી પગડી વ શમલા — હવા ઓર હીર્સસે ભરદીલકા ચીમલા.
ચખેં રીશવતકો બોલે જુઠ ઓરસચ — કરેંગે કામ ઉસકા દે જો લાલચ.
બડી તસબીહ ઓર ખુશ પૈરહન હૈ — વલેકીન દીલમેં કઇ કઇકઈ મકરોફનહય
ઝરા દીલમેં મહોબ્બત નહીં ખુદાકી — પડે ઝાહીર નમાઝાં રૂ રયાકી.
બડે બુઢેકા તોર અયસા બના હય — જવાનોંકા તો ફીર કયા પુછના હય.
લડેં જોરૂ કે ખાતર બાપ માંસે — હજારો ગાલ્યાં દેવેં ઝબાંસે.
ઝમાનેકા ફીરા હય કુછ અજબ ડોલ — મેહુમ્મદકા યકીં પુરા હુવા કોલ.
ખુસુસન જાબજા દર બસ્તીયે હીંદ — બની હય મસજીદાં ચોરોંકે માનીંદ.
ખુદાકે ઘરમેં બેઠે હુકકે ધોકેં — કરેં બદબોઈ મહેરાબોમેં થુંકે.
અગર કોઈ કેહવે ચેકયા કરતે હોતુમ — તોકેહવેં તુજકો કયા દેગેજવાબ હમ.
મુસલમાની તો સબ હોગઈ હૈ બીમાર — યયામત કે નઝર આતે હય આસાર.
ઈબાદત ઓર સખાવતસે ગયે ટલ — યકીં દજ્જાલ આવે આજ યા કલ.
નહીં કહીંદીન ઓર મઝહબકી તકરાર — મઈશતકી ફીકરમેં હય ગીરફતાર.
અયસી પૈદા હુઇ હય ખલ્ક અબકી — સરાસર ભુલ ગએ વે યાદ રબકી.
અરે અય ગાફીલો તુમ છોડો ગફલત — રહો મત ગર્ક દર બહરે ખીજાલત.
નમાઝાં પાંચ વકતી તુમ ન છોડો — યે પાંચો વક્તસે ઉંફલત ન તોડો.
હદીસ હઝરતકી હય સુન્યો દીલોમેં — જહાં લગ હય મુસલમા સ્બકે હકમેં
જો કોઈ છોડા નમાઝે સુબ્હો ઇનસાન — તો હોવે ઉસ સતી બેઝાર ઈમાન.
જો કોઈ છોડે નમાઝે ઝોહર જગમેં — તો હો પૈગમબરાં બેઝાર ઉસમેં.
જો કોઈ હોવે અસરકે વખતસે ભાર — તો હોં સારે મલાયક ઇસ્સે બેઝાર.
નમાઝે શામ જો છોડે મુસલમાન — તો બેશક ઉસ્સે હો બેઝાર કુરઆન.
જો કોઈ વખતે ઈશાકો દેવે ટાલા — તો હો બેઝાર ઉસ્સે હકતઆલા.
અરે યારો સુનો ફરમાને હઝરત — મુસલમાં હો તો પકડો કુછભી ઈબરત
અઝીઝો રાતદીન તોબા કરો તુમ — પડો દાયમ નમાઝ હકસે ડરો તુમ.
બહોત હય ઝીંદગી ઉપર નહુસત — કે હમસે કુછભી નહી હોતી ઈબાદત
ખુદા જાને વહાં કયા હોએગા હાલ — કયામતમેં કયસા ગુઝરેગા અહવાલ.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

અરે યારો યહી હય વક્તે ફુરસત
જવાનીમેં કરો ઉસકી ઈબાદત.
જવાનીકી ઈબાદત મોઅતબર હય
બુઢાપેકી ઈબાદત બેવકર હય.
તુમ્હે ઉસ વકત પછતાના પડેગા.
કે જબ છાતીપે જમ આકર ચડેગા.
કહેગા લે શીતાબી મૌતકા જામ
તો ઉસદીનહકબીના આવે નકોઈરામ
અઝીઝાં કુછયે શરતે બંદગી નઈ
કે જબલગ ઉમરહય શરમીંદગી નઈ.
વહી બેહતર કે ઉસકા ઝીકર કરના
અબસ દુનીયાંકી ગંદી ફીકર કરના.
દેખો કીડે મકોડે જીન જનાવર
હયં ઉસકે ઝીકરમેં તારોઝ મેહેશર.
પથ્થર કંકર પહાડ ઓર ઝાડ સારે
હયં ઉસકે ઝીકરમેં બેદાર સારે.
મલાયક હુર રીદવાં જીન વ પરયાં
હયં ઉસકે ઝીકરમેં યક પાપે ખડયાં.
દરીંદે ઓર પરીંદે મુરગો માહીં
હયં દાયમ ગર્ક ઝીકરે ઈલાહી
લગા તહેતુસ્સરા તા અરશો આઝામ
ઉસીકે ઝીકરમેં ભરતે હય સબદમ
દેખો ઉસકે અપન બંદે કેહલાવેં
યે લાઝીમ નઈ કે ઉસકો ભુલજાવેં.

દર નઅવ સરવરે કાયનાત મોહમ્મદ મુસતફા.

કયા હય હકને હકઅહમદ નબી પાક
સીફત જીનકી કયા હય આપ લોલક
કહા હકને કે અય મેરે અછે યાર
તેરી ખાતર ખુદાઇ કી મેં ઇઝહાર
ઉન્હોંકોભી હુવા હુકમે ઈબાદત
તોફીરહમતુમતો હુંયગે ઉનકી ઉમ્મત
ભી બેહતર બંદગીમેં રેહના કાયમ
ઝીકર કલમેકા રખના વીરદ દાયમ.
યે દો ચીઝોંસે હોવેગી ચલાસી
વગર નહીં તો અપન બંદેહયેં આસી
મોહમ્મદ પાક સુલતાને દો આલમ
કેજીનકા હયકદમબોશ અરશે આઝમ
મોહમ્મદ મુસ્તફા મેહેબુબ સુબહાન
હુવા જીનસે અતા ઉમ્મતકો ઈમાન
કયામતકે અઝાબોંસે છુડાવેં
છુડાકે આપ જન્નતમેં લેજાવેં.
પડો યારો દરૂદાં હો ખલાસે
કે તા પાઓ મકાં જન્નતમેં ખાસે.
જો ઉનકે ચાર યાર ઉનપર દીલોજાન
પડો ઉનપર દરૂદાં તુમ સોહરઆન.
જીન્હોંકી શાનમેં હકસે ઈનાયત
હુવા હીલમો અદલ ઇલ્મો શુજાઅત
હયબહરે મઅરેફતકે પ્રાક ગૌહર
યકીં ચારોંકા રૂતબા હય બરાબર.
ચીરાગો મસજીદો મેહરાબો મીંબર
અબુબકરો ઉમર ઉસમાનો હૈદર.
હયંઅહલે બૈત સબ ઉમ્મતસે બેહતર
હય નાઝીલ આયતે તતહીર જીનપર
જોઝેબે અરશે આઝમ પંજતન હય
મુકરર કાને કુદરતકે રતન હંય.
અલીએ મુરતુઝા ઝોહરા વ હસનૈન
જો હંય ઉમ્મતકે ખાસે વેદો એનેન.
જો હયં બારા ઇમામ હઝરતકે સારે
હયં શાહઝાદે તુમ્હારે ઓર હમારે.
પઢો અય મોઅમેનો ખાસીદક સલવાત
કેતાજન્નતમેં જાઓ તુમ ખુલે હાત.
જો હોવેગા મોહીબ્બે ચોહા મઅસુથ
વો જન્નતસે નહીં રેહવેગા મહરૂમ

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

મોહબ્બતઉનકી જીસકેદીલમેં નાહોવે
જહુન્નમમેં પડા વો તાઅબદ રોવે.

મોહય્યુદીં સચે મહબુબે સુબહાં
વીલાયતકે ફલકમેં માહે તાબાં.

જો દીન ઈમાનકે રોશન ચીરાગ હયેં
સો વહદતકે ગુલે ગુલઝાર બાગ હયં

મોહબ્બત ઉનકી જોરખતા હયદીલમેં
વો જન્નતમેં ચલા જાવેગા પલમેં.

શરફ ઈનકો દીયા હય હકને આલા
કે જીસ્સે દો—જહાંમેં હય ઉજાલા

કીએ પૈદા ઉને લાખોં પયમ્બર
કીયા ખતમુરરૂસુલ ઉસને નબીપર.

ક્યાવો કાફો નુંસે કાયમ અફલાક
ક્યા પૈદા ઉને પાની અગન ખાક.

બનાયા ઉસને અરઝો આફાક સારા
વલૈકીન આપ હય સબસે નીયારા.

ન ઉસકી માં ન ઉસકા બાપ હયગા
વો હમ તુમમેં અકેલા આપ હયગા

ક્યા બંદોંકો પૈદા આપ કીરતાર
કીએ કીસકીસ મુસીબતમેં ગીરફતાર.

વો મુશકીલ દેકે ફીર આસાન કરતા
વહી પૈદા કીએકી લાજ રખતા.

ઉસીકે હુકમસે હય ખૈર ઓર શર
વલૈકીન આપ નઈ લેતા અપસ સર.

બદી શૈતાંકે સરપર ઢાલ દેવે
જો હોવેં નેકયાં સો આપ લેવે.

ઉસીબીન કૌન જગ ખાલી રહી હય
જીધર દેખો ઉધર વહીકા વહી હય.

અયાસા સાહેબ હય વો પૈદા કુનીંદા
ઉસે નઈ મૌત વો દાયમ હયે ઝીંદા

વહી મૌલા શહે મુલ્કે બકા હય
યે બંદા સાકીને દારૂલફના હય.

સરાઉં ક્યા મૈં ઉસ રબ્બે જહાંકો
નહી તાબે સુખન મેરી ઝબાંકો.

તમીમ અનસારીકી પહેલી હીકાયત.

ગુલામી બોલ વો કીસ્સા અજાયબ
જોહયેં બાતાં અજાયબ ઓરગરાયબ.

તમીમ અનસારીકા કીસ્સા બયાંકર
ક્યામતકી છુપી બાતેં આયાં કર.

અઝીઝાં છોડ દુનીયાકી શીકાયત
શુરૂઅ કરતાહું મૈં નાદર હીકાયત.

તમીમ અનસારી અસહાબે નબીથે
ઉન્હોંને દેખે હયેં કઈ કઈ અચંબે.

મદીને શહરકે રેહનાર થે વો
મોહમદ મુસ્તફા કે યાર થે વો

મોહમ્મદકા મકાં શેહરે મદીના
હય બેશક અરશે આઝમકા નગીના

મદીનેમેં રે ગુજરી થી હીકાયત
સુનતાહું મૈં તુમકો બા લતાફત.

સુનો કરતા હવે રાવી યું રીવાયત
કે એકદીન બૈઠથે મજલીસમેં હઝરત

ઉસી મજલીસમેંથે સીદ્દીકે અકબર
થે ફારૂક ઓરભી ઉસમાન સરવર.

અલીયુલ મુરતુઝા બયઠેથે ખુશ વક્ત
તમીમ અનસારીભીહાઝીરથે ઉસવક્ત

મોહમ્મદ મુસ્તફા થે શાદો ખુરરમ
યું તબ મજલીસમનેફરમાએ ઉસદમ.

કે મેરેબઅદ ગુજરેંગે અજબ હાલ
સો દેખેગા તમીમ અનસારી દરહાલ

યે કેહકર ફીર નબી ફરમાએ સુકર
કે યારો યાદ રખના દીલકે ભીતર.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

૧ કોઈ અપની હલાલ ઔરતકને જાય — તો લાઝીમ હૈ ઉસે જલદીસતી ન્હાય
કેજબલગ ગુસ્લનકઇ કરતાહય એઇનસાં — વયસેમેં ઉસ ઉપર પડતી બલાયાં.
યું કેહકર પ્રીરનબીમાએ ઉસઠાર — તમીમ અનસારીતુમરેહના ખબરદાર.
તમીમ અનસારીકો સબ યાદ થાવો — હયાતીમેં નબી ફરમાએ થે જો
તમીમ અનસારીગયેઅપની ઔરતકન — કીતેક દીનબઅદ એકશબ ઇત્તિફાકન
હુવે ફારીગ જોએશ અશરતસે ઉરદો — કહા ઔરતકો પાની ગર્મ ધર દો.
કયા ઓરતને પાની ગર્મ તય્યાર — તમીમ અનસારી ગયે પેશાબકોબાર.
યે કરતે થે પીશાબ અંગનાઇ ભીતર — કે ઉનકો લે ગયા એક દેવ આકર.
યકાયક હોગયા કુછ ગૈબ આસેબ — કે ઉનકો લેકે એક દેવ હોગયા ગૈબ
બહોત ઓરતોંને કી ફરીયાદો ઝારી — બહોત રોઈ પુકારી કરકે ઝારી.
તમીમ અનસારીકો હોગએ બરસસાત — ખબર ઉનકી કહીંસે આઇ ના હાત.
કહીં ના પાય ધુંડવાપ સભી ઠાર — વો ઓરત આખીરશકો હોકે લાચાર
ખીલાફતથી વહાં હઝરત ઉમરકી — વો દરયાએ અદલ વાલા ગોહરકી.
કહી ઓરતને જા હજરત ઉમરકુ — કે દાયમ ફુતસે મોહતાજ મૈં હું.
બલા લે ગઈ મેરે ખાવીંદકો કઈ — ગુઝરગયે સાત બરસઅબતક ખબરનઈ
નીકાહ કરનેકી દો મુજકો રઝા તુમ — કેના હો દુઃખ દરદ મેરા સભી ગુમ.
નબીકા એક સહાબી થા વો આયા — વો ઓરતકા નિકાહ ઉસ્સે પડહાયા.
અઝીઝો ઉસકી કુદરતપર ધરો ધ્યાન — કે કયા કયા ખેલ વો કરતાહૈ સુબહાન
નીકાહ જીસદમ પડા ઉસ મર્દકે સાથ — તમીમ અનસારી આ પહોંચે ઉસીરાત
દોનોં જોરૂ મરદથે ઇસ પ્રીકરમેં — કે હો મશગુલ કારે દુનયવીમેં.
તમીમ અનસારી કો દેખે ખડે તબ — બાહેર ઓરત ગઈ પેશાબકો જબ.
બનાથા યે તમીમ અનસારીકા ડૌલ — કે જો દેખે વો ભેજે ઉનપે લા હોલ.
બહોત દીલમેં લગી ડરનેકો ઓરત — કે હય યે ભુતયા ઓરત કોઇ મલામત.
બુજા ઓરતને યે વહી બલા હય — મેરે ખાવીંદકો જો લે ગયા હય.
વો ઓરતને બુલા અપને ખસમકું — વો તબ આકર પુકારા કૌન હય તું.
તમીમ અનસારી બોલે કૌન હય તું — કે ઇસ ઘરકા માલીક તો મૈં હું.
યે ઓરત હય મેરી ફરઝંદ મેરે — નીકલ ઘરસે તુ જા અબ ઘરકો તેરે.
વો અસહાબી યે સુનકર દોડ બીલગા — હુવા દોનોં મને એકબાર કઝયા.
પડી દોનો મને અયસી લડાઈ — કે સારી રાત કુશ્તીમેં ગવાઈ.
મહેલ્લેકે સુબ્હોકો મર્દ ઓરત ઝન — યે ઝગડા લેગયે હઝરત ઉમર કન.
બોલે હયરત ઉમર પ્રીકર દીલમેં — યે ઝગડા ના હોવે ફૈસલ મેરેસે.
યે ઝગડેસે તો વાકીફ કુછ અલીહયં — યકીં વો વાકીફે રાઝે ખફીં હયં.
ઉઠે હઝરત ઉમર ઓર લોગ સારે — સભી હઝરત અલીકે ઘર સીધારે.
અલીએ મુરતુઝા ખેશો પયમ્બર — શહે મુલ્કે બકા શેરે ગઝનફર.

કીસ્સએ ત્રમીમ અનસારી.

નબી થે જાનશીં સુલતાન દીંકે   થે મહરમે રાઝ રબ્બુલ આલમીં
થા ઉંનકે તંઈ અતા ઈલમે લદુન્ની   હયેં કુરબાં જીન ઉપર શીઆવસુન્ની
અલી બીન કોન યે ઝગડા ચુકાવે   યે મખફી બાત ઉનકી કૌન પાવે.
અલીને ઉસ સબબ પુછી હકીકત   કેતા સબકોઈ સુને ઉસ રબકી કુદરત.

હીકાયત પેહલી પુછના અહવાલે તમીમ અનસારી ઓર દેવકે લેજાનેકા.

ગુલામી ખોલ અખ્યાં ઝબાંકી   સુખનકે સતરકી હય રાહ બાંકી.
સુખનકે બહરમેં ગોતા લગા તું   વહીં ભરભરકે લા કુછ દુરરે મકનું.
વો દુર યારોંકે કાનોંમેં પીરોદે   ઓર ઉસ શૈતાંકો દરયામેં ડુબોદે.
ડુબો અયસા કે ફીર નીકલે ન બાહેર   નહાવે ઇસહી મઝીલીસ બીચઝાહેર.
વો સુઝી આકે યહાં હીકમત લડાતા   કેસબ યારોંકો ઝોકેપર ચડહાતા.
પડો શૈતાનપર લાહૌલ યારાં   દરૂદાં ભેજો હઝરતપર હઝારાં.
સુનો અય દોસ્તા પેહલી હીકાયત   કે કયા આયા હય ફીર સામાનેહૈરત
તમીમ અનસારીકો બોલે અલી બાત   કે બોલે તુમપે કયું ગુઝરે બરસસાત
તમીમ અનસારી બોલે યા અલીઅબ   સુનો મેરી મુસીબત કાનધર સબ.
સુનો અય મુરતુઝા મેરી કહાની   સુનો અય સરવરે હર દોજહાની
ઉડા લેકર મુજે વો દેવ જીસદમ   ગયા લેકર મુઝકોદર દરયાએ કુલઝમ
જયસી અકસામે રાહે આસમા હય   ઝમીકી રાયજાં કુલઝુમ રવાં હય.
વહાં ઉસ દેવને ગોતા જો મારા   મુજે પાતાલકે નીચે ઉતારા.
વહાં દેખું તો બેહદ હય અંધારા   ન કંઈ પાની કંઈ ખુશકી કીનારા.
ઉધરકો લે ચલા મુઝકો વો કાફીર   હુવા દહશતસે મેરા જાન આખર.
મૂજે ઉસ દેવને પકડા બ ચુંગલ   નીપટ મૈં ઉસકે થા ચુંગલમેં બેકલ.
અંધારેમેં ચલા કીતનીક મુદત   નથી એક તીલ બરાબર મુજકોરાહત
કીતેક દીન બઅદ ફીર આયા ઉજાલા   ખુદાને ઉસ અંધારેસે નીકાલા.
ઉજાલેમેં ચલા કીતનેક દીન ઓર   વહાં પોહચે કે થાએક બાગ ખુશતૌર
અથા ઉસ દેવકા વો બાગ ખુશનુદ   ઉસીમેં થા વો રેહતા દેવ મરદુદ.
અથા ઉસ બાગમે લાકર ઉતારા.   ગયા વો દેવ કહીં કરનેકો ચારા.
મૈં તબ ઉસ બાગમે કરતા ચલા સૈર   નથા કોઇ આદમી વહાં મુજબીનાગૈર
દરખ્તાં મેવાં કે થે કુલ ઝમીં બોસ   વોથા બાગે ઇરમ યા રશકે ફીરદોસ
થે જારી ચારૂં જાનીબ ચશ્મએ આબ   અજબ કુછથા વહાં કુદરતકા અસબાબ
અજાયબ ઝાડ બુટે મેવે મઅમુર   બરસતાથા તમામી બાગ પર નુર.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

જોથી ઉસ બાગમેં મીટી વ કંકરી
સો વો ફુલથી વહાંકી શકરો—મીસરી
વહાંકે મેવે મૈં ખાતાથા દીન રાત
કીતે દેવાં નીઝુબાંથે મેરે સાત.
ન થા ઉસ બાગકી ખુબીકા લેખા
ગરઝ કંઇ દીન વહાંકા દીદ દેખા.
કે એક દીન ચલતીથી ટંડી હુવાઈ
મૈ સોતાથા વહાં રાહત જો પાઈ.
મૈં સોતાથા વહાં એક સખ્શ આયા
યકાયક આ ઉને મુજકો જગાયા.
મુજે તબ ઉસને પુછા અય બીરાદર
તુજે યહાં કોન લાયા બાગ અંદર.
થે કેહુકર ઉસકો પુછા મૈં સો યુંકર
કહો યે બાગ હય કીસ મુલ્ક અંદર.
કહા ઉસને કે થે ઝેરે ઝમી હય
ગુઝરે ઇનસાનકા ઇસજા નહીં હય.
હય દુનયાદુર યહાંસે નઇહય નઝદીક
હય બારાસો બરસકી રાહ તારીક.
મૈ રોયા સુનકે તબ ઉસ બાત કે તઈ
કેઈતનીતો ઉમર કીસકીભી હય નઈ
સુનો પીર યાઅમીરૂલમોઅમીનીંબાત
કેકયા હોતે હય પીર ગૈબી ખ્યાલાત
મૈં બૈઠાથા દરખતોં બીચ યકબાર
હુઇ પરયોંકી ફોજ આકર નમુદાર.
હવા પરસે હઝારાં લાખોં પરયાં
યકાયક બાગમેં આકર ઉતરયાં.
લીબાસાં જંગકે પેહને બદનમે
હુવા ગુલગાલ ઉસ બાગે અદનમેં.
હઝારાં દેવભી સબ બન બનાટર
હુએ શબ મુશતઇદ લડનેકો આકર.
લગી લડનેકો પરયાં દેવકે સંગ
મચા ઉસ બાગમેં દોપેહેર લગજંગ.
હઝારોં દેવકે શર કાટ ડાલે
ચલે ઉસ બાગમેં લોહુકે નાલે.
ગરઝ પરયોંને ઉન દેવોંકો મારે
ફતહ પરરોંને પાઇ દેવ હારે.
શીકસ્ત આખરહી ઉન દેવોંને પાઈ
ફીરી પરયોંકી વહાં રાઈ દુહાઈ.
પરીથી એક સબ પરરોંસે હુશયાર
બીઠાઈ બાગમેં ઊંશકો અમલદાર.
સુનો તુમયા અલી કુદરતકે ઈશરાર
જોથી પરયોંકે કુલ લશકરકી શરદાર.
મુજે તબ મેહરસે ઊશને બુલાયા
બુલાકે તખ્તકે ઊપર બીઠાયા.
ખુલાકર લે ચલી મુજકો બ હુરમત
વેએક હફતેમેં ગઇ અપની વીલાયત
અલી બોલે તમામ અનશારીકે શાત
હુઈ મઅલુમ યહાં હમકો શબબાત.
પરીકા નામ ભી ઇશા પરીથા
બતાઊં વોભી જીશદીન જંગ હુવાથા.
નમાઝે જુમ્અમેં કમ એક ઘડીથી
જમાદુસ્શાનીકી તારીખ દશ થી.
તમીમ અનશારી બોલે યા અલીહક
તુમ્હારે કેહનેમેં નઇં ફર્ક મુતલક.

હીકાયત દુસરી દર બયાહ તમીમ અનસારી.

ગુલામી પી તું એક કહેવેકા પ્યાલા
કે હો શેતાંકો તુ જી લેનેવાલા.
પુકાર અયશા ફલકતક જાવે આવાઝ
તુ અબ બનજા સુખનકે સેદકા બાઝ.
સુખન લાલાકી મજલીશમેં ગીરાદે
શલુને ઝાયકે શબકો ચખાદે.
સુખનકા કર અયશા શૈતાંપે ચુગલ
કેઈશમજલીશસે મર્દક જાએ કંઈ ટલ.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

તુ શૈતાંકો જહાલતસે નેહાંકર — હીકાયત દુસરી જલદી બયાં કર.
અઝીઝો ચુપ રહો બાતાં કરોમત — સુનો તો કયા મઝેકી હય હીકાયત.
તમીમ અનસારી બોલે યાઅલી પીર — પરી મુજકો બહુરમત લે ચલી ઘર.
વો એક હફતેમેં જાપહોંચી મકાપર — બીઠાયા મુજકો પાસ અપને બુલાકર.
પરી પીર પુછને લાગી મુજે યું — કે અપના નામ તુમ બતલાવો મુજકુ
બતાઓ મુજકો તુમ હોકોન ઈનસાં — ઓર કીસ સરહદમેં રેહતેહો બઇશાં
કહા મેંને ઉસે દીંદાર હું મેં — મદીને શહેરકા રેહનાર હું મેં.
મોહમ્મદ મુસતફાકા યાર હું મેં — ઇસમ સુન તુ તમીમ અનસારી હું મેં.
પરીને નામ હઝરતકા સુના જબ — ગેરે કદમોં કો ચુમી દોરકર તબ.
મેરી આંખોંકે તઈ બોસે દીએ પીર — કીયા મુજપર પરી જી જાન હાઝીર.
મુજે પુછી કે હય દુનવામેં હઝરત — કહા મેંને મોહમ્મદ પાએ રેહલત.
પરી સુનકર બહોત રોઈ ઉસીદમ — બહોત કીતા ઉને હઝરતકા માતમ.
પરી કહને લગી મુજકો ઉસી આન — પડાઓ મેરે તુમ લડકોંકો કુરઆન.
કહા મેંને કે આંખોંસે પડાઉં — તુમ્હારે હુકમસે મુંહ કયું ફીરાઉં.
કીતેક પરીયાં મેરી ખીદમતમેં દેકર — બીઠાયા મુજકો ઉન લડકોંકે ઉપર.
વો લડકેભી લગે કરને બહોત પ્યાર — ખીલાવેં ન્અમતાં કઇ કઈ મઝેદાર.
કીતેકદીન બઅદ વોલડકોંને મુજસાત — લગે આ પુછને ઉસ બાગકી બાત,
કે કીતની દુર હય જહાં જંગ હુવાથા — કહા મેંનેકે અસ્સી કોસ હૈગા.
યે સુનકર લડકે સારે હંસને લાગે — બહોત હંસકરલગે કેહને મુજ આગે.
કે અય ઉસ્તાદ લડાઈ જહાં લગીથી — સો દુનયાસે ઝમીં વો દુસરીથી.
અય આખુંદજી યહાંસે ઉસ મકાંકી — બરસ સૌ પાંચકી હૈં રાહેં બાંકી.
અય આખુંદજી યે પરયોંકી ઝમીં હૈ — સો દુનયાસે ઝમીં યે તીસરી હય.
યે સુનકર યા અલી મેં બહોત રોયા — ઘડી દોચાર મુંહ અશકોંસે ધોયા.
બારા ઓર પાંચસો સત્તર બરસકી — હુઈ હે રાહ, ઉતની ઉમ્ર કીસકી.
ગરઝ ઘરબારકી છોડી મૈં સબ આસ — લગે પડનેકો લડકે સબ મેરે પાસ.
કીતેક દીન બઅદ ઇદુઝઝોહાભી આઈ — વો સબ લડકોંને તબ પોશાક બદલાઈ.
મેં ઉસી રાતકો દેખા જો સપના — દેખા ઘરબાર ઓર ફરઝંદ અપના.
હુવા જીસ વકત મેં બેદાર અઝખ્વાબ — બહોત રોયા ચીલ્લાયા હોકે બેતાબ.
પરીને સુન મેરી ઝારીકો ઈસ તૌર — બુલા ભેજા અપસકે પાસ ફીલ ફૌર.
કહા મુજકો કેતુમ રોતે હો કીસઠાજ — હય રોઝે ઈદ ખુશવકતીકા દીનઆજ
કહા ફરઝંદ મુજકો યાદ આએ. — કલેજે બીચ દાગ હીજરતકે ખાએ.
પરીકો સુનકે મુજપર રહમ આયા — દીલાસે દે મુજે છાતી લગાયા.
કહા મુજકો કેતુમ દીલમેં રખો ધીર — મેં પોંહચાતીહું તુમકો મતહો દીલગીર
ઉતર કર તખ્તસે મેરા પકડ હાથ — મુજે વો લે ચલી તબ આપકે સાથ.
સુનો તુમ યાઅલી મુજ દુઃખકીબાતા — પરી મુજકો લેગઈ એક ગારથાજં.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

વો લે ઉતરી મુજે ઉસ ગારકે બીચ   ચલે હુમ તીન દીન ઉસ ગારકેબીચ
ચલે જાતે અંધેરાભી ગયા ટલ   કે ફીર આયા ઉજાલા એક જંગલ.
ચલે જંગલમેં ફીર કીતનેક દીનઓર   વહાં પહોંચેકેથા જહાંબાગ ખુશતોર
ગએ ઉસ બાગકે નઝદીક જબ હુમ   ચડાથા કુફ્લ દરવાજેપે મોહકમ.
ચલે હુમ દોનોં અંદર કુફ્લકો ખોલ   વહાં સોનેકાથા એક મેહેલ અેમોલ
ચડાથા મેહેલકોભી કુફ્લ મોહકમ   ઊસેભી ખોલકર અંદર ગએ હુમ
પરી લેગઈ મુજે ફીર દેખે મેં વહાં   કે ઝંજીરોમેં કઈ બાંધે હય દેવાં.
પરીકો દેખકર લરઝે વો થરથર   લરઝતે પત્તે હે જું ઝાડ ઉપર.
પરી સબ દેવોંકો ગઈ એકનઝર દેખ   વહાં લેગઈ જહાં બાંધાથા દેવ એક.
કહું કયા યા અલી ઊસ દેવકી બાત   નીપટ પુરખૌફથા વો દેવ બદઝાત.
થેહાથ ઓર પાંવ ઉસકેજું બડેથામ   થી ઉસકી ઊંગલ્યાં લંબી જુંચકબામ
થાપેટ ઊસકા જુંમાનીંદે સ્યાહ ફીલ   થાલરઝા ઉસ અગલ બહુતર ઈઝરાઈલ.
અથે ઊસકે લબાં જું તબતએ ચોબ   થી ઉસકી નાક માનીંદ આહુની ચોબ.
થી ઉસકી આંખ્યાં માનીંદ પખાલાં   થે ઉસકે કાન ચમડેકી દો ઢાલાં.
થી ઉસકી આખ્યાં ખુંકી ભરી બાસ   ભી પલકાં ભાલોંસે પુરખોફ વીસવાસ
થા ઉસકા સરઅયસા જયસાબડા ખમ   થે દોનોં હોંટ જુ બાબે જહુન્નમ.
ઊપરકા હોઠ નાક ઉપર ચડાથા   તલેકા હોંટ છાતીપર પડાથા.
થે ઉસકે દાંત જયસે યું બડેશીંગ   બસતાથા પસીના જું સરે હીંગ.
થી ઊસકી નાક ચમડેકા બડા ડોલ   કોતેક ચીઝાં તોનઈ કેહતાહું મેખોલ.
થા ઊસકા કદ સૌ ગજસેભી ઝીયાદ   ઝબાં કહુનેમેં લાગર ઉસકીઈ સદાતા.
ગરઝ અયસા તો થા ઊસ દેવકાડોલ   જો દેખે ઊસકો લેજે ઊસપે લાહોલ.
પરીકો દેખ થરથરને લગા વો   બહોત્ત ઉસકા અદબ કરને લગા વો.
કહા ઊસકો પરીને સુન અય મલઊં   મેં કેતીહું સો મેરા કામ કરતું.
કે તો તુજકો ખલાસી દેઉં યહાંસે   કહા ઉસને હાજર હું મેં જાંસે.
જો ફરમાવો સો આંખોંસે કરૂં મેં   તુમ્હારે બંદેકા બંદા રહું મેં.
કહી યે હુંયં મેરે લડકોંકે ઊસ્તાદ   મદીનેમેં તું ઇનકો છોડ આ શાદ.
કહા વો દેવ આંખોસે લે જાઊં   મેં ઊનકો ઊનકે ઘરમેં છોડ આઊં.
પરીને તબ મુજે આગે બુલાયા   બુલાકર એક ઇસમ મુજકો બતાયા.
કહા ઊસ ઇસ્મકી બરકતસે તુજકો   કુછ ઈઝા દે સકેગા નઇ તુમનકો.
મુજે વો દેવકે કાંધે ચડા કર   પરી મુજસે વીદા હોકર ચલી ઘર.
ઊડા . વો દેવ લે મુજકો હવાપર   સુનો તુમ યા અલી ટુક કાનધરકર.
કે એક દરયા ભીતર ઊતરા વોમલઊં   બહોત ગોતા દયા દરયામેં મુજકું.
ગગનપર ચડકે ફીર ઝપટા ઊને યું   કે લેકર ડાલ દેવે માર મુજકું.
વો સોયા યે કે અબહ્રુટામેં બંદસું   બસ અબ કંઈ હું પટક માર ઈસકું
વલેકીન ઈસ્મ મે પડતા રહાથા   ચલા નઈ ઝોર કુછ ઊસ બે હયાકા.

જલે વો મુજ ઉપરસે દાંત ભરભર   પહાડોંમે પછાડે આપકા સર.
નીપટ ગુસ્સે મને આકર ઉડા વો   ઝમીં કો છોડ ગગન ઉપર ચડા વો'
ગયા લેકર મુજે નઝદીક અસમાન   ફ્રીશતો કે સુને વહાં મેંને ઇલહાન.
ખુદાકે ઝીક્રમેં થે સબ મલાયક   સુના આવાઝ મેં ઉનકા યકાયક.
કીયા ફ્રીર દેવને એક જુસ્ત વ [illegible]ાબ   વો ચાહા આસમાં ઉપર ચડે અબ.
ઉન્હોંસે એક મલક આયા [illegible]ર કર   લગાયા એક ગુરઝ આતશકા ઇસપર.
ફ્રીસ્તેને ગુરઝ મારા ઉસે જબ   વો કાફ્રીરતો લગાજલનેકે તઇં અબ,
ગુલામી શેર મેરા હય હુકમમે.   ઇકોકે રહુઝન નબેઠે ઇસ ચમનમેં.
લપટકર એક ઉસે છુરકી બતાદે   કે ભી દુઝ્દી સુખન ઉસકી ભુલાદે.
લગે બદબખ્તકો અયસી નસીહત   ક ફ્રીર કીસ્સેમેં ન આવે હરકત.
મુસલમાંકા તુ રહબર હો સુખનસેં   લે ઇશકીસ્સેકો રાહે અંજુમનમેં.
દફ્રા કર યહાંસે શૈતાંને લઈ કો   બયાં કર દાસતાંને સોસમી કો.

હીકાયત તીશરી દરબ્યાન તમીમ અનસારી.

તમીમ અનસારી બોલે યાઅલી ફીર   સુનો જીસદમમંયે જંગલમેં પડાગીર,
મેં ભુજા રાઈ રાઇ હો ગયા મેં   વલે હકને બચાયા મુજ કરમસે.
કહું કયાયા અલી ઉસ દસ્તકા હાલ   નીપટ પુર ખોફ્રથા વો દસ્તબેહાલ.
પડા ભુલામે જબ દસ્તે કુબલમેં   ફ્રીરા કઇ રોઝ રાતેં ઉસ જંગલમેં,
કહા દીલમેં કે યારબ મયે યહાંકહાં   કહાં જંગલ યે ઓર મેરા મકાંકહાં
મેં ઉશ જંગલમેં ફ્રીરતાથા હોબેહાલ   કેહ્વાં એક મુર્ગ આયા ફ્રીલતીમશાલ
થે લાખોં રંગકે ઉશ મુર્ગ કે પર   વો આકર પાશ મેરે બોલા સુકર.
કેખુશહો તુમતમીમ અનશારી ઇઝદમ   કે ઘરકે પાશ આ પહોંચેહો અબતુમ.
યે ખુશખબરીકો સુનકર ખુશહુવા મેં   વલેકીન દીલમેં યું હયરત રહા મંય.
કેહયે મુર્ગઓર કરતા હય કયું બાત   ખુદા જાને કે કયા હયગા ખ્યાલાત.
મેં ડરતે ડરતે પુછા ઉશકો યું કર   કે તુ હય મુર્ગ ઓર બોલાસો કયું કર.
મુજે ઉશ મુર્ગને યું કહા તબ   કે રબકે હુકમસે બોલા હું મય અબ.
મેં હું સી મુર્ગ ખતમુલ મુરશલીંકા   હું રહબર ભુલે ભટકે મુસલમીંકા.
જો ઇસ જંગલમેં આતા હય મુસલમાં   તો મંય કરતાહું ખીદમત બાદીલોજાં.
યે કેહકર ખાનાપાની લાયા ઉસઆન   મેરી ખીદમત કયાઉશને બદીલોજાન.
દહનસે કાઢ દી એક શૈ મેરે તઈં   કે ભુખ ઓર પ્યાશયંદમુદદત લગેનઈ
કહા મેંને મુજે કીશતરફ જાના   કહા કીબલે તરફ હો જા રવાના.

હીકાયત ચોથી દરબયાન તમીમ અનસારી.

ગુલામી કીશ શખ્શસે ચુપ રહા તુ
અભી તો દો સુખનભી નઈં કહાતું

અભી ચારોંકે દીલ કીસ્સે ભીતર હયં
શભી સુનનેકો સામેઅ મુંતઝીર હંય.

સુખનકી ગરદને શૈતાંકો ડ લાત
તમીમ અનસારી ચૌથી અબકેહ બાત.

તમીમ અનસારી બોલે યા અલી મેં
ચલા કીબલે તરફ સી મુરગસે મેં.

ચલા કઈ રોઝ ઊશ જં કે ભીતર
કે દેખા દુરસે ફીર એક જનાવર.

વોઅયશાથા બડા જયસા પહાડ એક
કે જતં હોજાય કબ્ઝ ઊશકી તરફદેખ.

ન ઊસકા સર ન ઉંસકા પાંવ નાબાત
ન ઊસકા મુંહનથા વો બોલતા બાત.

ન પુસ્ત ઊસકી ન પર ઊસકેનઊડતા
ચલા આતા હય વો ઉડ તાહીલુડના

ગુલાટાં ખાતા મુજ તલક જબ
મૈં ઊસ્સે ડરકે હેરતમે રહા તબ.

કહા ઊસને તમીમ અનસારી બોલો
મુજે દેખે સો ક્યું હેરત રહે હો.

ખુદા પૈદા કઈ મુજસે કંઇ હય.
કે ખેલ ઊસ રબકી કુદરતકે બડે હેં.

સુખન ઊસ રબકે યું મેં સુનેજબ
હુવા બેહોશ ગઈ મેરી અકલ તબ.

અલી પુછે તમીમ અનસારીકે તઈ
કે ઊશકા નામ તુમ પુછે હોયા નઈં

તમીમ અનસારી બોલે મેં ન પાયા
અલીને નામ તબ ઊશકા બતાયા.

કેસુનયો દાબતુલ અરઝ ઊશકા હૈનામ
કયામતમેં ઊસે સોંપેંગે એક કામ.

કે જો હોવે સુનાફીક મોઅમીનોંમેં
જુદા કરકે લે જાવે દોઝખોંમેં.

તગીમ અનસારી બોલે તબકે બેશક
કે આનન્ના અય શાહે જીન્નોમલાયક

ગરઝ મૈંને કહા મુજ રાહ બતલાવ
કહા ઊસને કે તુમ કીબલે તરફજાવ.

હીકાયત પાંચવી દરબયાન તમીમ અનસારી.

ગુલામી લે સુખનકા હાથ ભાલા
કે હો શૈતાનકા જી લેનેવાલા.

લગા શૈતાનકી એક આંખમેં હુલ
કેજાવે અપની શબ શૈતાનગી ભુલ.

સુખનકે કસ્દકી ઝંજીરકો સાંધ
બઝીંદા કરકે અબ શૈતાનકો બાંધ.

સુખનકે ગુરઝ અબ શૈતાનકો માર
દીલે ગફલતઝદા તા હોવે હુશયાર.

તુબોલ અયસાકે શૈતાં કુછ શઝા પાય
કે ઈસમજલીશસે શૈતાંકીસો જડ જાય.

કે અબ શૈતાંકે મુંહપર ખાક તું ડાલ
ઝમાનેકા સુનાદે અબતુ અહવાલ.

પડો કલમા અય યારો બાદીલોજાં
બરકકત કલમેકી સે ભાગે શૈતાં.

અઝીઝાં છોડદો દુનયાંકી ગુફતાર
સુનો પન્જુમ હીકાયત હોખબરદાર.

તમીમ અનસારી બોલેયા અલી જબ
ચલા કીબલે તરફ દેખા મેં ક્યા તબ.

શીએકતો દીલમેં મેરે સખ્ત હયબત
કે મેં ફીર ઓરભી દેખી અલામત.

ચલા ચંદરોઝ ફીર મેં હોદ હુશયાર   વહાં પોંહચા જહાંથા એક બડા ઝાડ.
ગયા ઊસ ઝાડકે નઝદીક મેં જબ   દેખા ઊશ ઝાડપર એક શખ્શકો તબ.
નીપટ પુર હેબતો યક ચશ્મ થાકુર   લગા ડર મુજકો તબ મેં ખીસગયાદુર
અગર મેં દુર ઊસ્સે ના સરકતા   તો શાયદ જાન મેરા રેહ ન સકતા.
દેખું તો ઝાડમે મજબુત કસકર   જડા હય આતશીં ઝંજીર ભીતર.
પુછા ઊસને કહાંસે આએ હો તુમ   કહા ઉસ·ા મેં હાલ અપના ઊસીદમ
ફીર ઉસહી શખ્શને પુછા મેરે તઈં   કે દુનયામેં હરામ હોતા હય કે નઈં
ભી કાઝી રીશવતાં ખાતે કે યા નઈં   બચે બાઝી રવા કરતે કે યા નઈં.
વો હાકીમ અદલભી કરતે કે યાનઈં   ગરીબોં પર સીતમ હોતે કે યા નઈં,
કુફુર ઈશલામપર ગાલીબ હે યાનઈં   શલમાં પેસેકે તાલીબ હય યા નઈં.
પટે રખ દાડી મુંડવાતે કે યા નઈં   શરાબ ઓર ભંગભી પીતે કે યા નઈં.
કુરમ સાકાં ઘોડે ચડતે કે યા નઈં   નજીબ અશરાફ દુઃખ ભરતેકયા નઈં
દરોગ ઓર ગીબતાં ચલતે કે યા નઈં   વો કુટની કે કહે ચલતે કે યા નઈં
કહે પર ઝનકે ચલતે હેં કે યા નઈં   હદીસ આયાતપર ચ તે કે યા નઈં.
ચલન ઓરતકા પકડે હેં યા નઈં   વો ખુરકા શરમકા ઊખડા કે યાનઈં
દુલહનકા કુફ્લ અબ ટુટા કે યાનઈં   વો અસમતકા ઘ·ા કુટા કે યા નઈં.
ખસમકો દાવ બતલાતી કે યા નઈં   અપસ ા નંગ્યાં બતલાતીં હયંયાનઈં.
હરએકકો દેખ લલચાતી કે યા નઈં   બહેન ભાઈ ઠને સોતે હયં યા નઈં.
બીગાને મર્દસે હંસતી યા નઈં   વોહલ તલ આપમે કહતી હયંયાનઈં
સીના બંદ ખોલકર ચલતી હય યાનઈં   બહુપર તોહમતેં ધરતી હંય યા નઈં
અપસ દામાદસે ચોકી હય યા નઈં   વો પરદા ગેરકા ચીડે હય યા નઈં.
નાની લડકી પીસરજનતી હય યાનઈં   મરદસે લડકે બાહેર આતી હયયાનઈં
ગલયાંમેં લડકે સમજાતી હય યા નઈં   રીઝાલી બાતકો સુનતી હય યા નઈં.
નનંદઓર સાસસે લડતી હય યાનઈં   ખસમકો જુતયાં જડતી હય યાનઈં.
કહો દુનયાકાસબ તુમમુજકો અહવાલ   દેખુશખબરી રખોતુમમુજકો ખુશહાલ
કહા મેંને કે જો તુમને કહા સબ   ચલી હય ચાલ દુન્યામેં યહીં અબ.
યે સુનકર થા અલી વો હોગયા ચુસ્ત   યકાયક ખાઇ તડપી એક ઝબર દસ્ત.
કડકકર ઉસને એક નઅરા કયા તબ   કે બસ વઅદા મેરા પુરા હુવા અબ.
મેં અબ કીસ વાસ્તે બંધા રહું યાં   કરૂં જલદી સવારીકા મંય સામાં.
અયસા તડપા કે ધુજા ઝાડ થરથર   નથી કુછ દેર ઊશકે છુટને પર
અયસેમેં એક મલક આયા ફલકસે   ડરા વો શખ્સ તબ ઉસકી ધમકસે.
થાઉસકન આતશીં એક ગુર્ઝ મોજુદ   થાચેહરા ઊસકા નુરી બહોત ખુશનુદ.
ફરસ્તેને જો દેખા ઉસકા યે તોર   ગઝબસે ફીર જકડકર બાંધા ફીલફોર
ઉસે એક ગુર્ઝ આતશકા લગાયા   બંદીવાં કરકે ઝાડ ઉપર બીઠાયા.
ફરીસ્તા તબ મુજે કેહને લગા યું   કે તુમને ઈસ તરફ ઉસકો કહા કયું.

ખબરનહીં તુજકો યેકાનાહય દજ્જાલ   અભી પૈદા કીયા થા ઉસને જંજાલ.
અભી યે છુટ કર દુન્યામેં જાતા   મુસલમાનોંમેં વે ફીત્ના ઉઠાતા.
યે કેહના થા કે દુન્યામેં અમન હય   હદીસ આયાતપર સબકા ચલન હય.
ડરા મૈં યું ફરીશતેને કહા જબ   મુજે રસ્તા બતાકર વો ગયા તબ.

હીકાયત છઠી તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી ચડ તુ કીસ્તીપર સુખનકી   ખબર રખ દીલકે દરયાકે પવનકી.
સુખનકે બહરકા નહીં હય કંઈ તાગ   કેઈસમેં આબહુય ઓરઉસમેંહુયઆગ
જોહાવો આગ ઔર પાનીકા ગવ્વાસ   તોપાવે ઉસકોભી કુછ રાહેઘર ખાસ.
જોઈસ દરયામેં કોઇ હીમ્મતકો હારા   તોફીર વોભી સમજ ડુબા બીચારા.
તુ દીલકે બાદબાં દે ખોલ સારે   કે તા લગ જાવે જલદીસે કીનારે.
ઉસી દરયામેં શેતાંકો ડુબાવે   તુ ઉસ દરયાસે જલદીસે પાર જાવે.
દીલાકર અયસી હરકતકો બગારત   બયાં મજલીસમેં કર છઠી હીકાયત
અઝીઝાં તુમ સુનો કરદીલકો હાઝીર   ખ્યાલે દુન્યવી દીલસે ભુલાકર.
તમીમ અનસારી બોલે યા અલીફીર   સુનો તુમ કયા ગુઝરતી હય મેરે સર
હુવા જબ દફ્અ મુજસેકાના દજ્જાલ   મેંફીર ચલનેલગા બાખસ્તા અહવાલ
ચલું દીનકો નીપટ દહેશત વ દુખમે   રયન ભર સો રહું ઝાડાં તલે મેં.
ખુદા કન યું દુઆ માંગુ મૈં હરઆન   કે યારબ કબ્ઝ કરલે અબી મેરીજાન.
બલાસે સાંપ બીચ્છુ કાટ ખાવે   વ યા કોઈ બાઘ મુજકો ફાડ ખાવે.
યું હી કંઈ દીન ચલા બાદ દીદએ તર   પહાડ યકથા વહાં પોહચા મેંજાકર.
વહાં દેખુ તો એક દરયા રવાં હય   કે આલીશાં પહાડ યક ઉસ મકાંહય
વ લેકીન વહાં પરીંદેકા ગુજર નઈ   પહાડ ઓરઆબબીનચીઝેં દીગરનઈ
ચલા ઉસ પહાડકે ઉપર મેં ઉસઆન   વહાં દેખું તોહય યેક ઝાતે ઇનસાન
ઇબાદતમેં વો હય મશગુલ બાદીલ   બડે કોઈ વલીઅલ્લાહ થે કામીલ.
ડી નુરાની દાડી મરદે બુઝરગ   અદબસે ઉનકે મૈં આગે ગયા ઝુક.
નીવડકે મંયેકે કી તસલીમ ઝુકકર   વો હયં દેખે મુજે દે મુંહ ફીરાકર.
ઝબાને ખુલ્કસે વો મુજસે બોલે.   કે ગોયા દુધમેં શક્કરકો ઘોલે.
મુજે પુછા કે તુમ આએ કીધરસે   બયાં સારા કયા મેંને ઉન્હોંસે.
મેંને પુછા અદબસે ઉનકે તઈ યું   કે હઝરત આપકી ગુઝરાન હયે કયું.
પહાડ ઉપર થા એક કોતહ કીનારા   કહા મુજકો કરો જાકર નઝારા.
ગયા કોતરમેં કયા દેખા મૈં ઉસઠેર   કે વાં એક બાગહુય જન્નતસા ખુશતોર
રવાં પાનીકે ચશ્મે ઉસ ભીતર હયં   હઝારોં જીન્સકે મેવે લગે હયં.
કીતેક મેવે હવાં તોડ ખાયા   હુવા દીલ ખુશ બહોત આરામ પાયા

તમાશા દેખ કર ઉસ બાગકા મંય   વો જાં બેઠેથે પીર આયા વહાં મેં.
મુજે પુછા કે દેખે રબકી કુદરત   કહાં મેંને કંઇ દેખી હય રહમત.
કહાં ઉસ બાગકે મેવે મંય ખાકર   સદા કરતા હું શુકરે રબ્બે અકબર.
મંય પીર પુછા કે હઝરત ઇસ મકાંમેં   લીબાસે તન સો આતા હય કહાંસે.
કહા મુજકો કે એક કીશતી જે દરયા   મહીંને છે કે બઅદ આતી હયઇસજા
જોઉસ કીશતીમેં હોતે હયં મુસલમાં   સોલંગર કરતે હયં ઈસજાગાહરઆં.
ઉતરકર આતે હંય મુજ પાસ વોચલ   મુજે દેતે હય લાકર મુફ્તો કમ્મલ.
ઉસે સીકર પહેનતાહું મંય પોશાક   દોઆ દેતાહું ઉનકો બા દીલે પાક
તબ ઉનકો રબ લીજાતા હય સલામત   લીબાસ ઓર કુતકી હય યે હકીકત
રહા મેં ઉન્કી ખ્દમતમેં કીતેક રોઝ   કે વોકીશતીવહાં પોંહચીહય એકરોઝ
કીયા કીશતીને આ લંગર કીનાડે   વહીં મીલકર મુસલમાં આએ સારે.
યુંહી કુછ કમલ્યાં ઓર મુફ્ લાદી   વહીં ઉસ મરદે બુઝરૂગને દોઆ દી.
કહા પીર મરદે બુઝરૂગને કે યારાં   યહાં એક આએહંય મરદે મુસલમાં.
યહાંસે અપની કીશતીપર બીઠાકર   ઉતારો ઇનકો ખુશકીમેં લીજાકર.
મુજે સારે મુસલમાં પ્યાર કરકર   વહાંસે લે ચલે કીશતી કે અંદર
ઉઠા કીશતીકા અપને વહાંસે લંગર   રવાં હુઈ કીશતી ઊસ દરયાકી અંદર
સુનો પીર યા અલી કુદરત ઈલાહી   સુનો મેરે નસીબોંકી તબાહી
વો કીશતી કબર દરયામેં ગઈ જબ   ઉઠી બાદે મુખાલીફ ચકબચક તબ.
ઉઠા વહાં ચકબચક તુફાન અંદર   વો કીશતિ જા પડી ઘેરેમં ચકબાર.
લગે રોને ગલે મીલ મીલકે સારે   અજલસેં આગએ સબકે સીતારે.
ચકા ચક હોગયા સારોંકા દમ નરમ   હુવા બાજાર મલકુલ મોતકા ગર્મ.
પહાડ એકથા બડા દરયાકે અંદર   થાઆધાર અંદરઓર આધાથા બાહર
ખાઈ કીશતીને ઉસપર જાકે ટકકર   લગી દસ્તે કઝાકી આકે છકકર.
લગા કેહરે ઈલાહીકા તમાચા   વો કીશતી ગરક હોગઈ ઝેરે દરયા.
હુએ સબ ગરક ઉસ દરયાકે અંદર   કીસીકા કુછ ચલા નઇં ઉસ મકાંપર.
મગર એક આ ગયા તખ્તા મેરેહાત   બહા ચાલીસ દીન તક મેં ઉસીઘાત.
દેખો તુમ યા અલી યે રબકી કુદરત   રખા દરયામેં વો મુજકો સલામત.
ઉન ઈબરાહીમકો કુદરતસે બચાએ   કે જબ નમરૂદને આતશમેં ઝુકાએ
ઉન યુસુફકો કુએમેં સંભાલે   કે જબ ભાઈયોંને મીલ કુએમેં ડાલે.
સંભાલા ઉસને યુનુસકે તઈં કયું   કે જબ મછલી નીગલ ગઇથી ઉન્હોકુ
દીયા ઉન નુહકો કીશતીકી હીકમત   કે જબ ભેજાથા રબ તુફાંકી ઝુલમત
ઉને મુસાકો રાહ દરયાકી બતાઈ   કે જબ પીર ઓનકીથી ફોજ ચડઆઈ
રખા શદદાદકો ઉસને અમાનત   જો દરયામે જની તખ્તેપે ઓરત.
મુજેભી તખ્તપર ઉસને સંભાલા   કે દીન ચાલીસ પીછે ૐય નીકાલા.
યોહી બંદોકાભી જગમેં નીગ્હબાન   અલી બોલે કેવો અયસા હયેસુબહાન

હીકાયત સાતવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બોલ ક્યાગુઝરી ફીરઆખર
સુખન ચુનચુનકે લા જું દુરરો ગૌહર

તુમજલીસમેં બીખેર અબલાસોગૌહર
લગા શંતકો લઅનતકા તુ પત્થર

કહેઆ કબતલક શૈતાંકી નાલીશ
યે સુઝી તો અઝઅસે હુયગા સરકશ

સુખનકા સુશત હે ઉસકે લ્હનમેં
હીકાયત સાતવીં અબ લા સુખનમેં.

સુનો અય દોસ્તાં પાકીઝા મઝકુર
મોહબ્બત દીલસે દુનયાકી કરો દુર

તમીમઅનસારી બોલે યા અલી અબ
સુનો ફીર કરકે કયા હુય કુદરતે રબ

મુજે જબ હકને દીખલાયા કીનારા
હુવા થા મે તભી જીસે અવારા.

તો ચલનેકી ન થી કુછ મુજમેંતાકત
ગરઝ જું ત્યું ચલા કીતનીક મુદ્દત.

કે ઈસ જંગલકે દાયમ મેવે ખાતા
ચલા જાતા સરોદે આહ કરતા.

કીતેક દીન ચલતે ચલતેઉસ મકાંપર
રયનકે વકત મેં બેઠા જો ઝુકકર.

નઝર આઈ મુજે કુછ રોશની દુર
બરસ્તા થા ગોયા અલ્લાહકા નુર.

મેંસમજા દીલમેં વહાં કુછહોગીબસતી
કે અયસી રોશનાઈ મુજકો દીસતી.

સુબ્હોકે વક્ત વહાંસે ઉઠ ચલા મેં
ઉસી જગ તીન દીનમેં જા મીલામંય

વહાં દેખુ તો કોઈ પાયા ન ઈનસાં
ઝમીં હુય સાફ રોશન ગુલીસ્તાં.

મારાં જીન્સકે હુયે લઅલો ગૌહર
હુય ઉનકી રોશની કઈ કોસ ભીતર.

મુજે લઅલો જવાહેર ખુશ લગેજબ
કીતેક મોતી વહાં કે મયેં લ્યા તબ.

મેં લેકર અપને દીલસે યું કેહનેલગા
અભી હીરસો હવાતુજકો હયે દુનયાકા

કે તું અયસા ગીરફતારે મુસીબત
તોભી દીલમેં તેરે દુનયાંકી ઉલફત.

જવાહેર વહાં કે વાં મયં ડાલ દેકર
ચલા વહાંસે મંયે અપની રાહ લેકર

ગુલામી યાદ કર મવલા અલી કો
બજા સોઝે સુખનકી બાંસલીકો.

કે તા આવાઝ સુનકર ભાગે શતાન
સુને કીસ્સેકો યારો બા દીલો જાન.

તુ મજલીસમેંસે શૈતાંકો હટાદે
સુખનકા અઝદહા ઉસકો કટાદે.

કે આતશ જા લગે શૈતાંકી જાંમે
હીકાયત આઠવીં અબ લા દહાંમેં.

તમીમ અનસારી બોલે યા અલી બાત
સુનો ફીરકર જો હોતા હયે બ્યાબાત

ચલા જાતાથા મયં બા બેખૌફો દેહશત
કે યક મયેં દુરસે દેખી મલામત.

બહોત ગુસ્સે સતી કરતા ખંખારે
ચલા આતા હયે વો કહ્યા પસારે.

મયં ઉસકો દેખ ડરકર ખુબ ભાગા
વલેકીક વો મેરે પીછે હયે લાગા.

કહાં ભાગું મંય ઉસ કાલી બલાસે
પનાહ ઉસ વક્ત મયેં માંગા ખુદાસે.

કે યારબ દુર કર મુજસે યે આફત
નકર ઈસ અઝદહાકી મુજકો અયાફત

યહાં લગ ઉસને મુજકો લે મીલાયા
કે મંયેને ઝીંદગીસે હાથ ઉઠાયા.

પરી મુજકો પડાયાથા ઈસમ જો
બરકતસે ઉસી ઈસ્મકે ટલા વો.

હીકાયત આઠવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બોલ ઇસ કીસ્સેકો ફીરકર
દો બૈતાં કીસ્સે અપને તું કહે જા
યે ચુપ રેહના તેરા હયગા કયામત
કુછ અબ શૈતાન કે જલનેકી ગત કર
સુખનકે ઝાડ અયસે શોઅલએ ઝાર
ખુલાસા દીલસે અબ કીસ્સે કે તઈ બોલ
અઝીઝાં દોઘડી કોઈ ઊંગયો મત
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી મેં
મેં ભાગા ચાર દીન લગ ઉસકે ડરસે
અયસા દોડા કે બેદમ હો ગયા મેં
મેં ઉસકે ડરસે ભાગા ચાર દીન લગ
પડા એક ઝાડકે નીચે મેં જાકર
કે યારબ મુજમે કુછ તાકાત રહીનઇ
લગા તબ ડાબે જમને ડોરને મેં
કેવહાં એક શખ્શ આપોહચાવયસેમેં
યકાયક આગયા અઝ ગેબી સંતી
જવાં થા [illegible] બા સુરતે પાક
વોબોલા અયતમીમ અનસારીઈસઆન
કરો ખુશ હાલ દીલકો આશકારા
યે ખુશખબરી મેં સુનકર યું કહાતબ
યે ખુશબકતીકી તુ મુજકો ખબર દી
મુજે ઊંસ શખ્સને યુંકર કહા તબ
દીગર એક મુલકકી દુંગા હુકુમત
વલેકીન મેરે કહનેપર ચલોગે
કહા મેંનેકે જો ફરમાવોગે તુમ
સુંનો તુમ યા અલી કરતા હયવોકયા
કહીંસે જાકે લાયા ન્અમતેં ખુબ
કઈ દીનસે ભુકા જો કુછ આથા મંય
ખીલા કરમુજકોવો ફારીગ હુવાજબ
કે વો એક શૈક ટુકડેકો ગીરેહ ડાલા
કહા ઉસકો રખો ખાજાનો ઓર દીલ
તમીમ અનસારીપર ગુઝરીકયાઆખર
વલેકીન હરઘડી તુ ચુપ ન રેહ જા.
કે ફીર મજલીસમેં હોજાતીહે ગીબત
બસ અબ કીસ્સા ઝીયાદા તુલ મતકર
કે હો શૈતાંનભી જલબુલકે અંગાર.
હીકાયત આઠવીં કે દરકો અબબોલ.
સુનોતો કયા અજાયબ હયે હીકાયત.
બચા જીસ દમમેં ઉસ કાલી બલાંસે
ન ઉસ જાગ્હકો દેખા ફીરકે પીછે.
પડા બેઝાર હોકર ઝીંદગીસે.
નદેખા ફીર મેં જબપોહંચાઉસીજગા
દોઆ મંગને લગા હાથાં ઉઠાકર.
ભલા હય મોત અબ આવે મેરે તઈ
લગા ઝાડોં તલે સર તોડને મેં.
કીયા મુજકો સલામ ઉસને અદબસે.
અજબ કુછ શીકલ ઉસકી ઝેબદેતી.
અમામા સર ઉપર પાકીઝા પોશાક.
અબસ ખોતેહો યાં કીસવાસ્તે જાન.
કે ઘર નઝદીક આ પહોંચા તુમ્હારા.
કે હોવે ભાઇ તુમપર રહમતે રબ.
મેરે દીલકી ગરમી સબ દુર કર દી.
કે તુમકો ઘર અભી પોંહચાઉંમેંઅબ.
કે ચંદ મુદ્દત કરોગે અયશોઅશરત
જો મેરે કોલસે તુમ ના ચલોગે.
મેં ઉસસે મુંહ ન ફેરૂંગા સો યકદમ.
કહા મુજકો ખડા રેહ તુ ઇસી જા.
દીગર એક કુઝા આબે સરદ મહબુબ.
વો ખાના ખુબસા ઉસદીન ચખા મેં.
મુજે વો પુછને લાગા વહાં તબ.
દીયા મુજ હાથમેં ઉસને ઉંસી હાલ.
કેજબ આકરપડે કુછ મુજપે મુશકીલ

મંય મરજાઊં યાજલજાઉં કીસી ઠોર — તો મુજપર મારયોયે ગીરહ ફીલફાર
મંયે જીતા હોઉંગા ઊસહી ઘડી તબ — પસ અપના મુદઆ બર આવેગાસબ
કરૂં કયા યા અલી મતલબથા ઉસમેં — જો વો કહેતા ગયા સોહી કયા મેં.
કહા મુજકો ફીર કાયમ હોસુખનપર — કહા મેંને કે કાયમ હું મુકરર.
યકાયક લોટપોટ હો ઉસ મકાંપર — બના એક મુર્ગ ઘોડેકે બરાબર.
કહા મુજકો કે હો અસવાર મુજપર — કહું કયા ડરકે ચડ બેઠા મેં ઉસપર.
કે મુજકો લે ઉડા મીસલે હવાઈ — હવાએ આસમાં મુજકો બતાઇ.
ઉડા કઇ દીન હવાએ આસમાં પર — પાહાડ એકથા બડા કોઈ ઊસમકાંપર
વહીં ઉતરા વો મુઝકો લા બીઠાયા — ગયા આધી ઘડીકે બઅદ આયા.
કહા ફીર મુજકો કાયમ હો બચનપર — કહા મેંને કે કાયમ હું મુકરર.
કે ફીર વહાંસે મુજે લેકર ઉડા વો — ઝમીંકો સટ ગગન ઊપર ચડાવો.
વહાં ઉતરા કે જાં થા એક બડાગાર — નસુજે રાત ઓર કંઇ દીનકા આસાર
કીતેક મુદ્દત અંધેરેમેં ચલા વો — અંધેરેસેભી કઇ દીનકો ટલા વો.
ઉજાલેમેંભી મુજકો કંઈ ચલાયા — અઝીમુશ્શાનભી દરયા એક આયા.
કેફીર ઊસનેભી ઊસ દરયાકો છોડા — કે આલીશાન એક આયા જઝીરા.
બહોત ઊંચા મકાંથા ઊસ જગામેં — કે વો કરતાથા બાત આસમાંસે.
મહેલ આગે ગયા વો દેવ જીસદમ — જડાથા કુફલ દરવાઝેકો મોહકમ.
દેખા મેં કુફલકે ઉપર યે ઉસ આન — લીખા થા કલમ એ હઝરત સુલેમાન
કહા ફીર મુજકો હોકાયમ બચનપર — કહા મંયેને કે કાયમ હું મુકરર.
કીયા વો લોટપોટ કર શીકલ અસલી — ફીર ઉસને કુફલપે રસ્સી જો મસલી.
ગીરા વો કુફલ તબ ખુલકર ઝમીંપર — વો દરવાઝેમેં બૈઠા મુજકો લેકર.
વહાં દેખું તો કંઈ હંય દેવ મલઉં — ઉન્હોં ચાહા કે ચટ કર જાએ મુજકો.
દીખાઈ રસ્સી ઉન દેવોં કો જબ — સભોંને અપને સર નીચે કીએ તબ.
ગએ દરવાઝએ દુયમમે જબ હમ — વહાંભી કંઈ બલાયાં દેખે ઊસદમ.
વહાં દેખે હઝારાં બીચ્છુ ઓર સાંપ — ચડી દેખેસે મુજકો ધુજ ઓર કાંપ.
કન્હોનેભી મુજે ચાહાકે બીલગેં — કે ફીર મારી રસી ઊનકોભી ઊસને
કન્હોનેભી વહાં નીચે કીયે સર — કે દરવાઝે સીયુમપર હમ ગએ ફીર
સુનો ફીર યા અલી વહાંકી હકીકત — કે વહાં કઇ રાગ સાં દેખે બ હેબત
હુએ ફીર મુસ્તઇદ ખાનેકો સારે — કે ફીર ઉસ શખ્સને રસ્સી જો મારે
ઉન્હોને સર કીએ નીચે ઊસીદમ — ગએ દરવાઝએ ચૌથેપે જીસદમ.
હઝારોં બાગ ઓર ચીતે ઉસી ઠાર — હુએ વોભી હમેં ખાનેકો તય્યાર.
કે ફીર ઉસ શખ્શને રસ્સી દીખાઈ — વહાં સબને સો તબ ગરદન ઝુકાઈ.
ગરઝ યું દેખે હમને સાતું દેહલાં — અજબ કુછદેખે વહાં ઈસરારે સુબહાં

જહાં લગ દરીંદે ઓર ગઝીંદે   વહાં સબથે દરીંદે ઓર પરીંદે.
ગએ દરવાઝએ હક્કતુમમેં જીસવક્ત   વહાં દેખા બીછા હુએએક બડાતખ્ત
હુઝારાં દુરરો મરજાં લેઅલો ગોહર   જડે હુંય તખ્ત પર કઈકઈ હુન્નરકર,
કહું કયા યા અલી ઉસકી હકીકત   સંવારાથા ઉસે અઝ દસ્તે કુદરત,
જવાં એક ખુબરૂ સોયાથા ઉસપર   સો જમના હાથ એક સીનેકે ઉપર.
થા ચૌધવીં રાતકા જુ માહેતાબાં   થા ચેહરા મીસલે ખુરશીદે દરખ્શાં.
કરૂં કયા ઉસકી ખુબી કા બયાં મેં   સુખન આતા નહીં મેરી ઝબાંમેં.
સીરાને શમઅ એક રોશનથી પુરનુર   અજબથા ઉસ જવાંપર નુરકા નુર.
અજબ ઊંગલીમેં એક અંગુસ્તરીથી   ન જાનું ઝોહરાથી યા મુશતરીથી.
નગીને ચાર થે ઊસમેં બરાબર   ગોયા ચારૂં સીતારે થે સરાસર.
થે ચારૂં પાએ આગે અઝદહા ચાર   વો ચોકીમેં જવાંકે થે ખબરદાર.
સુનો ફીર યાઅલી ઉસશખ્સકી બાત   મેંને પુછાઈસકો કયા હેં યે ખ્યાલાત
કહા ઉસને કે જો લેટે હેં બઈશાં   સો પાએહેં વફાત હઝરત સુલેમાં.
જો યહાં દેખે અપન કઇકઇ મલામત   સો હેં ચોકીમેં ઉનકે તા કયામત.
મેરે વો ઝોરકે આગે સભી પસ્ત   મેં સારોમેં બડા હુંગા ઝબરદસ્ત.
મેંઇતની મેહનતાં ખીંચીહુય જોઅબ   સો ઈસ અંગુસ્તરીકે વાસ્તે સબ.
કહા ઉસને કે મંય લેતા હુંઈસઆન   કે તા સબ માનેંગે મેરાહી ફરમાન.
કહા મંયેઉસકોતું કરતા હુયકયા બાત   યેપયગમ્બર હે હક સુબહાનકી જાત
કહાં રૂતબા ઉન્હોકા ઓર કહાં તુ   તરક કરદે ખ્યાલેં સુનકરી ક્રું.
યે સુનકર યા અલી બરહમ હુવાવો   મુજે ધુરકી બાતનેકો લગા વો.
કહા ઉસને કેતુમકો કયા હુય તકરાર   જો તુમકો મેં કહું સો તુમ કરોકાર.
કરૂં કયા ઈસ જગેહ લાચારથા મંયે   દીલ અંદર ડરકે ચુપ હોકર રહા મેં.
દયા રસ્સીકા ટુકડા મુજકો ઉસદમ   કહા મેં જલ મરૂં તો મારયો તુંમ.
દેખો તુમ યા અલી ઊસકા બયાંઅબ   ઉને જબ દાવ અંગુઠી કયા તબ.
યકાયક ગબસે ઉસપર ગીરી આગ   કે જલકર જીસ્મ ઉસકા હોગયા ખાક.
મંયે ઉંસકી ખાકપર રસ્સી જડીયો   કે ફીર જીતા હુવા બસ ઘડી વો.
કહા મુજકો કે કાયમ હો બચનપર   કહા મેંનેકે કાયમ હું સુખનપર.
અંગુઠી પર લગાયા ઉસને ફીરલાગ   કેફીર વો શખ્સજબ લગ હોગયાખાક
કેમારી ફીર રસી ઉસપર મેંનેફીલફૌર   કે ફીર વો હો ગયા જીતાહીઉસડૌર.
કહા ફીર મુજકો કાયમ હો બચનપર   કહા મયંને કે કાયમ હું મુકર્રર
કે ફીર ઉસને અંગુઠી પર કયા જસ્ત   કેફીરવો હો ગયા જબલગ કેતબપુરત
કે ફીર મારી રસી મંયે બારે સીયુમ   કે ફીરવો હોગયા આ જીતા ઊસીદમ
કહા મુજકો કે તુમ પરરહમતે રબ   બસ અપના મુદ્દઆ નઝદીક હુયઅબ
તુમ્હારે ઘરકો પહોંચાઉં ઈસી દમ   દીગર એક મુલ્કકા કરદું મેં હાકમ.
કહા મુજકો કે કાયમ હો બચનપર   કહા મયેંને કે કાયમ હું સુખનપર.

ઊને ચાહા કે પ્રીર લું મંયે અંગુઠી
કે ઊસપર જૈઅસે ફીર આગ ટુટી.
મૈં ચાહા મારૂં પ્રીર બારે ચહારૂમ
કેહુકેમે રબસે આએ જીબરીલ ઉસદમ
કહાઉસુજકો તમીમ અનસારી ખબરદાર
યે રસ્સી મારયો મત હેખો ઝીનહાર.
હુવા યે શખ્સ ફીન્નારે જહન્નમ
તુમ્હારે દીલમેં સચથા તો બચેતુમ.
ખબર નઈ તુજકો યે હે દેવ બદઝાત
યે રખતાથા જુદી અપની કરામાત,
ઘે ઈસકે તાબએ કંઈ દેવ પરયાં
ન થા યેહુ તાબએ હઝરત સુલેમાં.
ઈતાઅતસે સુલેમાંકે વો કાફીર
સદા સરગશ્ત રેહતાથા વો બાહેર.
ભી જાદુકી અંગુઠી ઊસ કને થી
અંગુઠીકી કરામત ઉસ કનેથી.
સુલેમાંકી અંગુઠીકો ચુરાને
યે આયાથા યહાં મારા ખુદાને.
કહા મુજકો અંગુઠી ઊસકી લો તુમ
યેદેવ ઓર પરયોંપર ગાલીબરહોતુમ
અંગુઠી મુજકો જાદુકી વો દેકર
ચલે જીબરીલ મુજકો બાહર લેકર.
કહા કીબલેકી જાનીબજાઓ તુમ અબ
એ કેહકરે આપ વહાંસે ઉડચલે તબ.

હીકાયત નબ્વી દરબયાને તમીમ અનસારી.

ગુલામી ટુક યહાં હીમ્મત પકડ જા
સુખનકે મહેલપર તું જલ્દ ચડ જા.
સુખનકે ગંજકી સંદુક દે ખોલ
નીકાલ ઉસમેંસે હીરા અબ તુએમોલ.
થોડે થોડે અઝીઆંકી નઝર કર
હીગર શૈતાં કો મજલીસસે બદર કર.
તુ બોલ અયસા ગોહર દાર કીસ્સા.
કે થોડા બહોત પોહચે સબકોહીસ્સા
થકા હોવે તો પી એક જામ પાની
પીછે કેહ કીસ્સા તુ દુરરે મઆની.
દુરે બેમોલ મજલીસમેં બીખેર અબ
હીકાયત નબ્વીંકા મઝકુર કર સબ.
અઝીઝાં મોત્યોંસે ભર લો ખોલે
કે ફીર આગે ગુલામી કીસ્સા બોલે.
તમીમ અનસારી બોલે યાઅલી તબ
સુનો તોકયા ગુઝરતિ ગુજપે આઅબ
મુજે જીબરીલને જબ રાહ બતલાઇ
ચલા જંગલકા ખાતા ઘાંસ ચોલાઈ.
ચલા મુદ્દત તમક મંયેઉસ જંગલમેં
કે આલીશાન દેખા ફીર મહેલમંય.
મહેલ સુન્નેકી ઈંટોંસે બનાથા
ઊને રૂપેકી ગારીસે ચુના થા.
ગયા મંયબોલ બીસમીલ્લાહ મહેલમેં
કેએક લડકી કો દેખા ખુશશીકલમંય
મ્યાના ઉપર મેં તીયાર દેહ સાલ
ન આવે માહે પુનમ ઊસકેતીમસાલ.
જમાલે દીદા અઝ હદ્દે બશર દુર
શનીદા અઝ પરી ના દીદ અઝ હુર,
થા ઉસકે હુસ્નકી ગુલદસ્તા ખેલી
ન દેખીથી કહીં અયસી શકેલી.
દરૂં કયા યા અલી મંયે ઉ કે અવ ફ્
વો ગંજે મારથી બે શીનો બે ફાક.
મુજે કરકર સલામ ઓર બોલી મુજકર
તમીમ અનસારી કયાગુજરીતુમનપર
ને તુમકો હે મઆ દેવ મલઉ
ઉને લે જા કહાં છોડા તુમનકું.

કહા મંયેને સુલેમા કે પલંગ તલ   ગયા વો દેવ ગેબી આગસે જલ.
બોલી લડકી બહોત બહેતર હુવાતબ   કહાથા મંયેનેભી ઉસ દેવકો તબ.
કે પેગંબર ખુદાકે હેં વો અયમલઉં   ન રખ ઊનકી અંગુઠી પર નજર તું.
જો કોઈ પેગંબરોંમેં હોવે મુનકીર   તો વો બેશક હલાકી પાવે આખર.
મંયેફીર બોલા કેકયુંમુજકો પેહછાના   બોલી દેખા હયે મેં તોરેત મ્યાના.
પડીથી યું કે એક દુનયાશે દીંદાર   મોહમ્મદ મુસ્તફાકે હયેં સચ્ચે યાર.
ફલાને રોજ આવેંગે ઝીસી ઠામ   તમીમ અનસારી ઉસકા હોવેગા નામ.
વહી તોરીતકા દીન યાદ આયા   ખુદાકા શુકર જો તુમકો દીખાયા.
મોહમ્મદકા મુજે કલમા પડાઓ   નજાતે આખરત મુજકો દીખાઓ.
મેં ઊસકો યા અલી કલમા પડાયા   નબીકે દીનકા શેવા બતાયા.
મેં ફીર પુછા કે તું ઈનસાકીદુખતર   પરી દેવોંમેં તું આઈ હય કયુંકર.
બોલી લડકી કેમેરા બાપ એક શાહ   ફલાને મુલકકાથા ઊસકે તઈં જાહ.
સુલેમાકે મહેલમેં ગુલ હુવા જો   લે આયાથા મેરી માકો ફીદા હો.
લે આયા જબ દેશ મહેલ ભીતર   મંયેથી પુરે દીનોં તબ પેટ અંદર.
યહા જબ જન રહીં મુજકો મેરી માં   મેરી માં મરગઈ મુજકોં રખી યહાં
થે તઅબે ઊસકે જીતને દેવ પરયાં   સો મેરે હુકમમેં સબ કર દીયા થા.
કહા ફીર યા અલી લડકીકો મેં યું   કીતી મુદદતસે સરગરદાન મંયે હું.
મુજે કંઈ રાહ ઘર જાનેકી બતલાવ   કહી લડકીકે મેર સાથ તુમ આવ.
બોલી લડકી કે હે સો બરસકી રાહ   યે સુનકર ફીર મંયેમારાનાઅરએઆહ
કહાં પોંહચુંગા મેંરાહ સો બરસ પર   મંયે ધુલ જાઊંગા ઊંસહી રાહ અંદર
વો લેગઈ મુજકો તબ એકદેવકે પાસ   નીપટ વો દેવથા પુર ખોફ વીસવાસ
અયસા વો કેવથા બદઝાત મરદક   કે જો દેખે વો મઃજાવે બેલાશક.
બોલા વો દેવ હુક મંયે કામકા હું   ગરઝ બંદા તુમ્હારે હુકમકા હું,
જહાં ભેજો વહાં આંખોંસે જાઉં   તુમારે હુકમસે કયું મુંહ ફીરાઊં
ગરજ જું ત્યું મંયે અરસેએક દીનકે   લે જાઊંગા મદીનાં ઘરમેં ઉનકે
મુજે વોહ દેવ પેલડકી કરકે અસવાર   વીદાઅ હોકર ગઈ વોઅપને ઉસઠાર.
સુનો ફીર યા અલી ઉસ દેવકી બાત   હવા પર લે ઉડા મુજ દેવ બદજાત.
ગગન પર જબ ચલા લેકર મેરે તઈં   કે વહાં જા કર મુજકો ડાલ દે કંઈ.
બહોત કરને લગા સખતી વોબદ જાત   વ લેકિન વો અંગુઠી થી મેરે હાત.
દીગર વો ગુસ્મ જો અવ્વલ બતાયા   જો મુજકો ઊસ પરીને થા સીખાયા.
ચલા નઇ ઝોર ઊંસ દેવે લઇકા   કે ફીર દેખા વહીં પર એક દરયા.
કીનારે પર સોનેકા પહાડ થા એક   ગીરા વો દેવ તબ ઊસ કોહકો દેખ.
કહા યાં હયે ખડા એક દેવ ઝાલીમ   વોહ હેઇસ પહાડ ઓરદરયાકા હાકીમ

જો જાએતો અપન દોનોનો ખાજાએ   અંગુઠી દે ઉસે તો રાસ્તા બતલાએ
કરૂં કયા ઘરકો પોહુંચેકી ખુશીસું   અંગુઠી દી ઉતારકર ઉસકે તઈં સું.
અંગુઠી લેકે મુજસે વહી બદબખ્ત   જે વો છોડ વાં ભાગા ઉસી વકત
પહાડ ઉપર બહોત રોયા ખડા મંયે   ક રોતે રોતે ટુક આગે ચલા મંયે
કહાંભી એક મલામત દેખી મેં જબ   ગઈ મેરી અકલ ઓર હોશભી તબ.
જવાહેરકા તખતથા એક બડા વહાં   બડા એક દેવ બેઠાથા તબ ઉસ આં.
બયાં ઊસ દેવકા ગર મંય બતાઊં   તો ઈસ કીસ્સેકા ફીર છેડા ન પાઊં.
અયસાતો થા કે કયા બોલું ઝબાંસે   કે વો કરતા થા બાતેં આસમાંસે.
ચકાયક તખતસે ઉડને લગા વો   મેરે ખાનેકો આયા મુસતઈદ હો.
પહાડ ઉપરસે જંગલમેં પડા મંયે   જો ઊસકે હોલસે ડરકર ગીરા મંયે.
ભરોસા ઝીંદગીકા કુછ અથા નઈં   વલે હકને બચાયા બસ મેરે તઈં

હીકાયત દસવાં તમામ અનસારીકી.

ગુલામી કીસ્સા યે કબ હોગા પુરા   સુખન યે કબતલક હોગા અહુરા.
તેરા ગંજે સુખન તો ખુટતા નહીં   ઓર ઊસ શેતાંકે સરપર ટુટતા નહીં.
કર ઊસ શેતાનકો સજલીસસેં હાર   શીતાબી કરદે ઈસ કીસ્સેકો આખર
અઝીઝાં સુનતે સુનતે થક ગએ અબ   જવાહેર ચુનતે ચુનતે થકગએ સબ
અઝીઝાં ગર તુમ્હારે ફીરતે હોં સર   તો બસ કીસ્સે કે તઈં બોલેંગે કલફીર
હીકાયત દસવીંકા અબ દોસ્ત સુન્યો   મોતી થોડે બીખેરે હુંયે ચુનયો
અઝીઝાં અબ ઝરા ઘબરાઓ મત   રહી થોડીહી અબ બાકી હીકાયત.
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી ફીર   પહાડ ઉપરસે જીસદમ મેં પડાગીર
અયસા ભાગા મંયે જસકેડરસે ગીરકર   કે એક હફતે તલક દેખા ન ફીર કર.
સુનો ફીર યા અલી ઓરએકઅજાઈબ   દેખા એક મહેલમેં કીબલેકી જાનીબ
અઝીમુશ્શાન મેં દેખા મહેલ જબ   ગયા ઉસ મહેલકે નઝદીક મંયેતબ
મહેલપર નુરકા બારાં થા જારી   પડાથા કુફલ દરવાઝેકો ભારી.
દેખા તો કુફલપર અયસા લીખાથા   કે મોલા લા શરીક હેગા અકેલા.
રખા મંયેબોલબીસમીલ્લાહ ઊપરહાત   ચકાયક ખુલ ગયા વો કુફલ ઉસઘાત
અદબસે મેં ચલા દરવાઝે ભીતર   હઝારાં કોઠરી દેખી મંય અંદર
જવાહીર લઅલ મોતીસે બની થી   સોને રૂપેકી ઈંટોંસે ચુનીથી
દેખા વહાં એક મહેલ સબસે જુદામંયે   સો તબ ઊસ મહેલકે અંદર ગયામેં.
અજબ ખુશબોઈસે સહનોં સકફથા   અજબ કુછ ઊસમકાં ઊપર શરફથા.
કે દેખા સહનમેં એક ખ્વાને ન્યામત   ઘરા હયે ગરમ ભરકર તાઝા કુદરત

એક આબે સફેદીકા કુઝા ભરા થા — દીગર એક પાનદાં આગે ધરા થા.
બહોત દીલસેમંય થાબુખાસો ઉસઆન — ખાયા ખાના પીયા પાની ચખે પાન
ઊઠા ખા કરકે ફ્રીર દેખું તો એકજા — લટકતા હય ઝરી નકરેકા પરદા.
વો પરદા ખોલકર અંદર ગયા મંય — વહાં દેખા એક ઇસરારે ખુદા મંય.
જવાનાં હંય કીતે લહુમેં ગુલતાં — લહુ જારી વલે કીસમે નહિં જાં.
સુએ રખકર સીરાને ઢાલો તલવાર — ગોયા તાઝે અભી સોતે હંય હુશયાર
જવાનોંકે અજબ ચેહેરેથે ગુલકું — વલેકીન થે સભી આલુદા પુરખું.
કોઇકા પા જુદા કોઈકા જુદા હાત — ન જાનો યા અલી કયા થા ખ્યાલાત
મંય ભાગા ડરકે પરદાખોલકર બહાર — દેખા બહાર ખડે હેં ચાર અસવાર
લગા ડરનેકો જબ દેખે ઉસીઠાર — સુબાદા કેહવેં કર્યું આતા તું ઇસઠાર.
બોલે ચારોં તમીમ અનસારી ખુશહો — ગુબારે દરદો ગમસે દીલકે તઈ ધો
બહોત નઝદીક આપોહચેહો તુમઅબ — કહા મૈં ઉનકો તુમપર રહમતે રબ.
મૈં પુછા ઉનકુ તુમ હો કોન ઇનસાં — કે ઇસ જગા ખડે હોગે બઈ શાં.
વો બોલે ચારોં હમ હેંગે મલાયક — નીગ્હબાં હંય યહાં રોઝે જઝા લગ.
સુનો યે તુહ પયગમ્બરકી જગા હય — યહી અસબાબ યહાં મહશર તલક હૈ.
જો તુમને ખ્વાનસે ખાઈ હે નેઅમત — સો યહાં ભેજા હય હકને કરકેરહમત
જોભુગા બહોતસા આતા હય ખાતા — ન યે ખાનાં કભી ઠંડા હો જાતા.
હયઆબે કૌસર ઓરજન્નતકી નેઅમત — યે રેહવેગી ભરી યહાં તા કયામત.
જો તુમ દેખે જવાનાં લહુમેં ગુલતા — સો અસહાબે નબી હેંગે શહીદાં.
નબીકે સાથ કુફફારોંસે લડકર — શહાદત પા હુએ શોહદાએ અકબર.
ઓપર શમશીરસે દર ઇસ્તેરાહત — યે યું કે યું રહેંગે તા કયામત.
યેસુનકર મંય બહોત હયરત રહાતબ — કે રબ કે ખેલ સબ બુજે વહી રબ.
કહા ફીર યા અલી ચારોંકે તઈ યું — કે અબ કોઇ રાહ તુમ બતલાવો મુજકું
સવારોંને મુજે ઇસ મહેલસે કાઢ — કહે કીબલેકી જાનીબ જાવો હુશયાર.

હીકાયત ગ્યારવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બોલ ખું આલુદા બાતાં — કે હો શૈતાનકે મરનેકી ઘાતાં.
મ્યાને દીલસે શમશીરે સુખન કાઢ — યકાયક દૌડ કર શૈતાનકી ગરદન ઝાડ.
કે ઝખમી હોકે ઇસમજલીસસે ભાગે — સુના યારોંકો કીસ્સા પડકે આગે.
હીકાયત ગ્યારવીં અબબોલ હંસ હંસ — કેતા મજલીસમને ઝીયાદા પડેરસ.
અઝીઝાં ખીંચા કીસ્સેને અજબતુલ — હીકાયત બોલતા હું અબ મૈં બે મુલ.
યકીં હય તુમભી સુનતેસુનતે થકગએ — પર અબ મેરે સુખન? રાહ લગગએ
ગુલામી અબ તેરીબકવાત કેઇ છોડ — સુખન કે શાહદકી દે મરતબાં ફોડ.

તમીમ અનસારી બોલે યા અલીફીર સુનો કયા મુશકીલ આતી હયમેરેસીર.
ચલા ચંદરોઝ મંયે કીતનેક ફુરસંગ કે ફીર એક બાગ દેખા ખુબખુશરંગ.
ગયા મંયે બાગમેં કરકર ક્વી દીલ કે દેખા એક વલીયુલ્લાહ કામીલ.
બડી દાડી થી એક નુરાની સુરત દેખું તો હય વો મશગુલે ઈબાદત.
સલામ ઊનકો કીયા મંયને સોજાકર વો બોલે મેરે જાનીબ મુંહ ફીરાકર.
તમીમ અનસારી કેહતે હંય તુમનકું કહા મંયેને કે હાં હઝરત વહી હું.
કહા મુજકો કે યહાંસે ભાગ ઈસદમ રવાના હોવ કીબલેકી તરફ તુમ.
જવાં એક ખુબરૂ દેખોગે આગે ન અપના હાલ કહીયો ઊસ્સે જાકે.
મંયનીકલા યાઅલી ડરકર ઉસીઆન ચલા ફીર તીન દીનતક દર બયાબાન
કે ફીર એક બાગ દેખા સબ્ઝ ખુરમ કે વયસા બાગ ફીર કઈ હોએગાકમ.
લગે થે બાગમેં મેવે ગુનાગું હુવા ખુશ ઉસકે દેખે મીમ ઓર નું
બહોત ભુખા ભી થા મંય કઈદીનોંસે વહાંસે તોહફે મેવે ઓર ચખે મંય.
રવા થે ચશ્મએ આબ ઉસ મકાં ચાર મેં તબકરતા ચલા વહાં સેરે ગુલઝાર
થે મેવે બાગમેં કઈ કઈ મઝેદાર વલેકીન થે બહોત અંગુરકે ઝાડ.
સુનો તુમ યા અલી વહાંકી હકીકત કે મુજકો કયા બીલગતી હયમલામત
બહોત વો બાગથા ચોડા વ લંબા વહાં મંય એક અજબ દેખાઅચંબા.
બેઠા હય ઝાડ તલે એક આદમીઝાત પરઉસકે પાંવ નહીં ઓરનહીંદોનોહાત
વો રોતા હય દેખો તોઝાર ઓરઝાર કહા મેંને કે કયું રોતાહે અય યાર.
કહા ઉસનેકે મેરે નહીં હય દો પા કહા મેંને પડે હય સોહી ચુનબા.
કહા ઉસને પડે હંય ખાઊ કયુંકર મેરે દીલમેં તો હય ઉમ્મીદ યું કર.
મંય અપને હાતસે તોડું ઓરખાઊ ઠરૂં તુમકો દુઆ ઓર રાહ બતલાઊ.
મુજે ઊસ શખ્સકા ફીરતરસ આયા મેં ઉસકો અપને કાંધેપર બીઠાયા.
ચડાયા ઉસકો મેને બા શફકકત મેં કયા જાનું કે કયા હોગીમલામત
લગા ઉસકો તરસ ખાનેકો મેં આપ વહાં નેકી સો કરતે હો ગયા પાપ.
ઘડી એક દો બીઠાયા મંયેને ઉંસકું કહા મંયને અભી નીચે ઉતરતું.
કહાં ઊતરે વો જો થી આફતે જાં થે ઉસકે પાંવ દો ચમડે મેં પીનહાં.
યકાયક ઉસને દોનોં પાંવ લંબાએ મેરી ગરદનમેં લેકર ખુબ લપટાએ.
અયસે લપટે કે અંખ્યા તડ તડાઇં મેરી તનકી રગાં સબ કુલ આઈં.
મંયે તબ કરને લગા મીંનત વઝારી કે એક મુકી મેરી ગરદનપે મારી.
કહા મંયે છોડ દે બંદે ખુદાકે તો મુજકો કાટ ખાયા ક્યક્યા કે
કહું અય ભાઇ મંયે હુંગા મુસલમાન તો વો હે કાટ ખાવે ગરદનો કાન.
મેરે પર કુદતા હંસતા વો જાવે મારે ગરદનપે મુકીયાં ઓર ડરાવે.
વહાંસે પાની પીકર ફીર દોડાવે જો થક જાઊં તો ફીર છક્કર લગાવે

સદા ઉસ બાગકે મેવે વો ખાકર
કરે પીખાલ મેરી ગરદનકે ઉપર.
મેરેપર કુદે ઓર મુજકો કુદાવે
જો ના દોડું તો મુજકો કાટ ખાવે.
બહોતકુછ મંયે કીયા પરનઈચલાઝોર
કહા મંયેને ખુદાકે વાસ્તે છોડ.
કહાં છોડે વો મેરી બીન લીએ જાન
કરૂં મેં આજઝી ઓર રોઊં ઉસઆન
કરૂં ઝારી તો મારે સરમેં કોડે
મેરી ગરદનપે પડગએ કંઈ ફફોલે.
કહું ઉતરો તો હરગીઝ ના વો ઉતરે
ફફોલોંકોભી વો નાખુનસે કુતરે.
અયસી લી ચુમટીયાં લહુ નીકાલે
મેરે સરસે અપસકા સર લગાલે.
મેરા તન હો ગયા પીખાલ પીખાલ
હુવા વો તો મેરે એક જીકા જંજાલ
મંયેથકકર ગીરપડું ઓરરોઉં જીસદમ
તો મારે મુકકીયાં સરપે ધમાધમ.
ન છોડે યા સુને મેરી કછુ બાત
કરે મરદુદ મુજપર ઝુલ્મ દીનરાત.
ખબરનઈથી કે અયસા હુયે કમબખ્ત
મેરેપર તરસ નહીં ખાતા યેઈસવક્ત
કરૂં મેં આજઝી ઓર હાથ જોડે
વલેકીન વો ન ઉતરે ઓર ન છોડે.
નીપટ આજીઝ હુવા મેંકરકે મીન્નત
પર ઉસને કુછ નકી મુજપર શફ્કત
કીતેક મુદ્દત ગઈ જબ દુખ સો ભરતે
નયનસે આંસવાં હરદમ બરસતે.
મુસીબત ભરતે ભરતે મર ગયા જબ
ઉઠા દો હાથ માંગી યું દોઆ તબ.
કે યારબ મોતદે આજીઝ હુવા મંયે
વગર નહીંદે ખલાસી ઇસ બલાસે.
ખુદાકે ફઝલસે ઊસ બાગ અંદર
કહીંસે આયા એક ઇનસાન ખુશતર.
જવાને ખુબરૂ પાકીઝા તર જાત
કે ઉસકી ખુબીકી મેં કયા કહું બાત.
વો આકર મેરે આગે યું પુકારા
તમીમ અનસારી કયા હય હાલ તેરા.
મેં ઉંસકો દેખકર રોયા બહોત ઝાર
કહા મેંને દુખમેં હું ગીરફ્તાર.
ખુદાકે વાસતે મુજકો છુડાવો.
મુજે કુછ છુટનેકી રાહ બતાવો.
વો બોલે તુમ ઉંસે બીઠલાએ થે કયું
શફક્કત ઊસ ઊપર તુમ લાએથે કયું
કે યે મરદુદ હુયે દીવાલ પાએ
બહોત હય કોમ ઇસકી ભીઇસીજાતએ
અગર મઅલુમહો તુમ ઊન સબોંકો
તો ચડતે ચડતે સબ મારે તુમોંકો.
વગરનઈ હોતીથી ફીર યુંહી ખ્વારી
ગુઝર જાતી તુમ્હારી ઊમ્ર સારી.
કરો એક કામ તુમ પાઓગે છુટક
ગડા ઇસ બાગમેં ખોદો તુમ્હી યક
થોડે અંગુરલે ઉસમેં સડાઓ
વો મલગુબાભી ફીર ઊનકો ખીલાઓ
યે આપી ગીર પડેગા મસ્ત હોકર
ખલાસી પાવોગે તુમ યું મુકરર
મેં ઊસજા યા અલી વયસા કયાકામ
સડે અંગુર કી નેક તોડ ઊસઠામ.
ખીલા ઉસકો ગીરા વો મસ્ત હોકર
મેં ભાગા વહાંસે અપને તનકોપોકર
ખુદાકા શુકર કર આગે ચલા મંય
અયસેમેં ફીર જવાંસે મીલા મેં.
દેખું તો હય જવાં મશગુલ રબસે
કીયા મેંને સલામ ઉસકો અદબસે.
વોબોલા અયતમીમઅનસારી કેહસબ
કહા ખુશયાં કરો ઘર પાસ હયઅબ.
કહા મંયને કે કઇ કઈ મુદ્દતોંસે
મુસીબતમેં નીપટ ગુલતાન હું મેં.

કે ઘરકી રાહ નહીં પાતી મુજે કંઈ   કહીં રસ્તે લગા દો તુમ મેરે તઈ.
કહા ઊસ શખ્શને મત ખાવો કુછગમ   રવાના હોવા કીબલેકી તરફ તુમ.

હીકાયત બારવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બંદ મત કરયો દહનકો   ખુલા કર કુફ્લે દરે બાગે સુખનકો.
ઝબાંસે ઈત્રકા ચશમા રવાંકર   મોઅત્તર ખુસે મગઝે દોસ્તાંકર.
સુખનકે બાગકા ટુક સેર કરકે   થોડે ફુલોંસે સબકે કાન ભરદે
અભી લગ તો દુરે ગોહર બીખેરે   પર અબ સબકો પીના ફુલોંકે સેહરે.
સુખનકે ફુલ તુમ મજલીસકા ભરમાર   કરો તુરરે પીના ગજરેકે દો હાર.
મોઅત્તર હોકે યારાં ઘર સીધારેં   કે ઇસ કીસ્સેકો દીલસે ના બીસારેં
દરૂદાં ભેજ ખતમુલ મુરસલીંપર   અબ અજા દાસ્તાને આખરી પર.
અઝીઝાં અબ તલક મોતીથે ચુનતે   અબ ચુનલો થોડેસે ગુલકે બુટે.
ખુશીકી અબ સુનો બારવીં હીકાયત   બજાતાહું સુબ્હે સાદીકી નોબત
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી મેં   ચલા ફીર તીન દીનતક એકલીમેં.
વહાં પોંહચાકેથા એક બાગ મહબુબ   રવાંથે ચશ્મે ઓર મેવે લગે ખુબ.
કરૂં કયા બાગકી ખુબીકી તીમસાલ   કે ઊસકી વસ્ફ કરતે હો ઝબાં લાલ
વહાં મોજુદ કંઇ હુરો પરી થી   ન જાનું આઠવીં જન્નત ધરીથી.
અજબ ખુશબોકી મેહકારેંથી મઅમુર   બરસતાથા વહાં અલ્લાહકા નુર
ગરઝ ઊસ બાગકે અંદર ગયા જબ   કે ફીરે દેખા અચંબાભી નયા તબ,
ચલા મે સેર કરતા એક જાનીબ   વહાં દેખી મંય એક બુડયા અજાઈબ
ખમીદા કામત એર ગુરબા ચશમ હે   ગુલાબ અંબરસેં પોશાક ઊસકીનમહય
જવાહીરકે બહોત પેહની વો ઝેવર   ભરી હયસરસે પાલગ લઅલવોગોહર
દેખું તો વો ખડી હંસતી હય ખીલખીલ   મંગે એકતસલીમકી જાકર મુકાબીલ.
જવાબ ઊસને દીયા નઈ કુછભી મુજકુ   ઈશારેસે કહા સુજકો કે જા તુ
મંયે પુછા અય પરીરૂ કોન હો તુમ   તુમ્હારી ઝાત કયા મુજકો કહો તુમ.
યહાં કીસ વાસ્તે હંસતી હય ઈસતોર   બતાવો મુજકો યે ઈસરાર ફીરફોર.
વોફીર પાઉં નહી બોલી હય ઈસજગ   સુના અવાઝ બાજુસે યકાયક.
કે અય ઈનસાન તું જાતા હય યાનહિં   ભી જલબલ બાબ હોજાએગા તુકહી
સુના લય જબ વોઆવાઝેપુરં હયેબત   ગીરા બે હોશ હોકર ખાકે દેહશત.
કીતેકદીન બે ખબર વહાંપડ રહા મેં   વહાંસે ઊડકે ફીર આગે ચલા મંયે
દેખું મેં બાગમેં ફીર એક મકાં હય   વહાં એક દુધકા ચશ્મહ રવાં હય.
વહાં ફીરભી દેખા વહી જવાં મંયે   જો થા દીવાલ પાંએકે મકાંમે

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

હીકાયત તેરવીં તમીમ અનસારીકી.

અજાયબ ઓર ગયરાબ જો દેખે હમ
ન દેખેથે કોઈ ઓલાદે આદમ.

કહાં મંયે જો લીખા તકદીરમેં હોએ
નહીં તાકત કીસીકી જો ઉસે ધોએ.

મંયેપુછા યાઅલીઊસ શખ્સકો બાત
કેતુમ બતલાઓયે કયા હય ખ્યાલાત

થે કોન ઈસ બાતમેં હકકે પ્યારે
કે મુજકો પાસ ભેજે થે તુમ્હારે

હુયમ હંસતી જોબુઢયા પ્રીરવોકયાથા
સીયુમ આવાઝ પુર હયબતસોકયાથા.

ચહારૂમ નામ મુજ અપના કહો તુમ
કે અયસે ખુબસુરત કોન હો તુમ.

તુમ્હેં દેખે મેરે રંજો અલમ સબ
ગએઓરદીલ નેહાયત ખુશ હુવા તબ.

કયા મંયે સર બેહદદો નેહાયત
ન દેખી અયસી મંયે કહીં ખુબસુરત

વો બોલા યા અલી વોશખ્સમુજસાત
તમીમ અનસારી તુમમેરી સુનોબાત.

જો તુમ ગએથે વલીયુ લ્લાહકે પાસ
સો વોથે ભાઈ મેરે મેહતર ઇલયાસ.

ખડી હંસતીથી જો બુડયા બઈ તોર
સોવો દુનયાં ખડી હંસતીથી પ્રીલફ્રોર.

સુના આવાઝ પુર હયબત જો પ્રીરકર
સો વો યાજુજ માજુજ થે મુકરર.

હકીકત સારી કી ઝાહેર મંયે તુમસે
ખીઝર હય નામ મેરા કહુંયે તુજસે.

ખીઝરકા યાઅલી જબ મંયેસુના નામ
મંયે દોડા હાથ તબ ચુમા બઈકરામ

કહા મંયને ઝહે તાલેઅ ઈસ જગ
મંયે દેખે આપકે કદમેં મુબારક.

જો હોવે અમર ઉસ બંદેપે ઝાહેર
તો હોવે કફ્શ બરદારીમેં હાઝીર.

ખીઝર બોલે તમીમ અનસારી અબતો
બોહોત મુદદતસે તુમ હેરાં રહે હો.

મુજે લાઝીમ તુમ્હે ઘરકો પહોચાઊં
તેરે બાલો બચેંસે પ્રીર મીલાઊં.

યેસુનકર સાઅલી મંયે ખુશહુવા તબ
મેંને હઝરત ખીઝરકો યું કહા તબ.

કે હઝરત યહાંસે ઈસ બંદેકા ઘરકા
હયે ઝીયાદા દુર યા નઝદીક રસ્તા.

ખીઝર બોલે મદીના શેહર અનવર
હયે યહાંસે સો બરસકી રાહ ઉપર.

યે સુનકર પ્રીર હુવા દીલગીરમેં જબ
કે ઇતની ઉમ્ર કાં પોંહચે મેરી અબ.

ખીઝર બોલે કે ચયું હોતેહો દીલગીર
વો રબસે દુર નહીં દીલમેં રખોધીર

હઝારેં બરસકા રસ્તા ગુઝારે
અભીતો સો બરસકી રાહપે આએ.

ખુદાકે હુકમસે પોહંચોગે કલ ઘર
જુલમકા હય વો મોલા આપરહબર.

હમારે પાસ ચંદ મુદદત રહો તુમ
તો કુછ દીલજાનસે ખીદમત કરેંહમ.

રહા મેં યા અલી કંઈ દીન તલકવહાં
ખીઝરનેકી મેરી ખીદમત બાદીલોજાં

કેએક દીન હુકમ રબ્બાનીસે યકબાર
ઘટા કાલી ફ્લકસે હુઈ નમુનાદાર.

લગે બીજલીકે ચમકારે ચમકને
ચલી આંધી લગે બાદલ ગરજને.

કે વયસેમેં ચકચક કાલા બાદલ
ઉતર આયા વહીં હઝરત કે આગલ.

સલામ આકર કીયા હઝરત ખીઝેરકો
પુછા અય અબ્ર બરસેગા કહાં તું.

મંયે બરસુંગા મદીને શેહર અંદર
બોલા બાદલ યે હુકમેં રબસે જાકર.

ખીઝર બોલે મદીનેકા યે ઈનસાન
તુ ઈસકો બરદીજા પોહંચાઈસીઆના

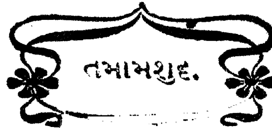
કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

તુ ઈસકો ઈસકી અંગનાઈમેં ધરકર
પીછે તુ બરસ ઉસકે સરકે ઉપર.
કહા બાદલ લીજાઉં બાદીલો જાં
ફીર ઊસ બાદલ લંબાએહુમ ઉસીઆં
હુયે હઝરત ખીઝર રૂખસ્ત મેરેસે
બીઠાકર મુજકો ઉસ બાદલકી હુમમેં,
લેઆયા મુઝકો હય બાદલ યહાંપર
ઊતારા આકે અંગનાઈકે અંદર.
બરસનેકો લગા ફીર મુજપે બરસાત
સુનાઈ યા અલી મેં તુમકો સબબાત.
અલી બોલે કે અબ બુલવાવો નાઈ
તમીમ અનસારીકા દેવે સફાઈ
તમીમ અનસારીકી જબ હુઈહજામત
ભીઉનકી બન ગઈ અસલી જો સુરત.
તમીમ અનસારીકી બાતેં સુને જબ
ભી સારી ખલ્કભી હયરત હુએતબ.
તમીમઅનસારી આએ શકલ મ્યાને
સો તબ હઝરત ઉમરનેભી પીછાને.
તમીમ અનસારીકો ઓરત દીલાએ
વો અસહાબીકો તબ રૂખસતદીલાએ.
તમીમ અનસારી ઘર ગએલેકેરૂખસત
લગે કરનેકો હરદમ અયશો અશરત.
જો ઉકને સારી મુશકીલ ખોઈઉનકી
યુંહી ખોવે હમારી ઓર સબોંકી,
તમીમ અનસારીકી પુરી હુઈ બાત
પઢો યારો નબીપર અલફ સલવાત.
ગુલામી અબહુઈ મજલીસભી આખર
લુટાદે બાકીકે દુરરો જવાહીર.
તુઈસ મજલીસમેં દામન ઝાડ કરજા
સુખનકા એક દુર દીલમેં તું ધરજા.
દીએ તુ સુફતમેં સબ દુર લુટાકર
બસઈસ મજલીસમેં સબકે મુંહલગાકર
પર આખર દુરતેરે કયા આએંગેકામ
ગનીમત બુજ સાબારીકા ઈનઆમ.
સુખનકે દુર તો હો જાવેંગે હાંસીલ
વલે શાબાસી પાતા બહોત મુશકીલ.
ગુલામી ઈસસીવા મત માંગ કુછઓર
રહે ઈમાં સલામત આકબત ખેર.
મુસલમાનોંપે માગો હકકી રહમત
તસદ્દુક સબકે દેખે તોભી જન્નત.
તુરબ અબ વીરદ કલમેકા સુબ્હો શામ
સુના કીસ્સેકા સબ આગાઝો અંજામ
અઝીઝાં સુનકે ઇસ કીસ્સેકા મઝમું
સદ્દ તુમ બક્ષના મેરે સુખનકું.
મંય ચંદાં નઇકહાકુછ તોહફાઅશઆર
ગરઝ યક યાદગારી થી સઝાવાર.
કે આખર હય ફના ઈનસાનકી ઝાત
મગર દુનયામેં રેહ જાવે મેરી બાત
મંય અવ્વલ શઅરમેં વાકીફ નથાકુછ
અભી ઇસ બરસમેં કેહને લગા કુછ.
ફીદા હોંગે મેરે ઊસ્તાદ અશઆર
મંયસીખાજીસ્સે કેહના શેઅરગુલઝાર.
કહા ભાઈ જો હયે લીખને મેંઉસ્તાદ
હુવા લીખના મેરે લઇ ઊસ્સે ઈમદાદ.
ગુલામ રસુલ નામ હયગા મરસ્યોં મેં
તખલ્લુસ મતલબ હય સબકારે તોંમેં
સુનાકબ મદહમેં અનવર મુદામી
હય કીસ્સોંમેં લકબ મેરા ગુલામી.
મેરા મોલુદ હય દર શેહેર સુરત
કીયા ખમ બાતમેં ચંદ મુદ્દતસકુનત.
યે કીસ્સા ફારસી થા નસર મનકુલ
કયા ઇસકો મેં હીંદી નઝમ બેમુલ.
થી ફરમાયશ જો કેહતા ભાઇકી યું
કે તુમ હીંદી કરો ઈસ ફારસીકો.
જુદા લાકર દીયા ઉસકે અસલકો
મુતતબ્બેમેં કહા હીંદી નકલકો.
બહોત તાકીદ સઅદુદ્દીનકી થી
મીયાં જઅફરનેભી કુછ કમ નહીંકી.
મેં કી કીસ્સેમેં ઇસ ખાતર ઉતાવલ
ખુદાને ફઝલ દીલકે ખોલ દીએ કુલ.
મુજે કીસ્સેકી ન કુછ ઊમ્મીદ નઈ થી
વલેકીન કુછ મદદ હોગઈ અલીકી.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

સને બારા સો અઠારાકે દરમ્યાં
મેંને ખમબાતમેં ઉસકો કયા થા
જુમ્અકી સુબ્હ ઠંડકી સરસરી થી
યે કીસ્સા ઇસઘડી પોંચા હુય આખર
ગૈતાં નોં સો ઉપર ચાલીસ પર દો
અભી કીસ્સેકો યહાં બસકર ગુલામી

થીતારીખ ચોથવીં ઔર માહેશઅબાન
બંધારોંકી સો મસજીદમેં લીખાથા.
દો મસજીદ દોસ્ત દારોંસે ભરી થી.
પડે સબ ફાતેહા હઝરત નબીપર.
હુઇ ઈસ કીસ્સેકી ફ્રીલ જુમલાગાનલો.
દરૂદાં પડ મોહમ્મદપર મુદાગી.

તારીખે ઇસલામકા સિલસિલા.

ફુતુહલ ઇસલામ

(ઉર્દુ ઝબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં)

(લખનાર નિઝામુદ્દીન કુરેશી.)

આજ સુધી ગુજરાતીમાં આવું એકે પુસ્તક બહાર પાડવામાં આવ્યું નથી જેમાં શામ, મિસર, એરાક અને ઇરાનની ફતેહો તથા ચાલેલી ઇસલામી લડાઇઓનું ખુલાસાવાર વર્ણન કરવામાં આવ્યું હોય. અરબ બહાદુરોની અનુપમ શુરવિરતા, સહાબાએ કિરામ રદી૦ ની જાંફેશાની, ઇસલામનો પ્રસાર, ખુલફાએ રાશેદીનની સાદાઇ અને ઇસલામના સાચા પયરવોનું વર્ણન આ પુસ્તકમાં કરવામાં આવેલું છે. આ પુસ્તકના દસ ભાગકરવામાં આવ્યા છે. અને તે દસે ભાગ ખુદાના હુકમથી બહાર પડી ચુકયા છે. તેમાં પ્રગટ થએલી બાબતોની વીગત નીચે મુજબ છે.

ફુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૧ લો કીંમત રૂ. ૧—૦—૦

જંગેબદર, જંગેઓહોદ, જંગે ખનદક, જંગે ખયબર, ફતેહે મક્કા, જંગે તબુકકા, દુસરા દિન, ઇસલામકા દુસરા લશકર, ફીલીસ્તીનકા પહેલા માઅરિકા, જંગે બસરા, જંગે દમિશ્ક, મુહાસીરએ દમિશ્ક, અરબ ઓરતોંકી શુજાઅત વગયરા દરજહે.

ફુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૨ જો કીંમત રૂ ૧—૦—૦

જંગે અજનાદીન, જંગે અજનાદીનકા દુસરા દિન, ફતેહ દમિશ્ક, હઝરત અબાબકર સિદ્દીક ખલીફએ અવ્વલ રદી૦ કી૦ વફાત, હઝરત અબાબકર સિદ્દીક રદી૦ કી સીરત, હઝરત અબાબકર સિદ્દીક રદી૦ કી ફઝીલત, ખલિદ બિન વલીદ રદી૦ કી માઅઝુલી, ફતેહે અબિલ કુદસ, એહલે કનસરીનકા ફરેબ, જંગે કનસરીન, ફતેહ બઅલબક, ફતેહ હુમુસ મયદાને યરમુક યા વકુસા.

ફુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૩ જો કીંમત રૂ. ૧—૦—૦

રૂમી લશકર, જંગે યરમુકકા પહેલા દિન, માહાનકા ફરેબ, જંગે યરમુકકા દુસરાદિન જંગે યરમુકકા તીસરા દિન, જંગે યરમુકકા પાંચવા દિન, બયતુલ મુકદસકી ફતેહ, જંગે હલબ, હલબકા મુહાસિરા.

કુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૪ કીમત રૂ ૧–૦–૦

ફત્હે હલબ, ફત્હે એનતાકીયા, પહાડી અઝલાઅપર ચઢાઇ, શિમાલી શામમેં બગાવત, ફતેહ કીસારીયા, અરબકા જુઆફીયા, અરબકી મુલકી તકસીમ, અરબકે મશહુર શહેર તારીખી મકામાત, અરબકી આઝાદી; અકવામે અરબ ઝમાનએ જાહેલીયત, અરબકી ઓરતેં, જહાલતકી રસમેં.

કુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૫ કી રૂ, ૧–૦–૦

સલતનતે મિસર, ગુઝરિયે બાદશાહ, ગુઝરિયે બાદશાહોંકા ખાતિમા મિસરી ફુતુહાત, મગરેબી હમલા, બની ઇસરાઇલ, તવાયફુલ મુલુકી, કાહન બાદશાહ, બાઇસવાં ખાનદાન, હબશી બાદશાહ, અસીરીયાસે જંગ, બાબુલસે લડાઈ, ઇરાની હમલા, યુનાની ઓર રૂમી ઇસાઇ મઝહબ, ફત્હે મિસર, ફતેહ ઇસકંન્દરીયા, કુતુબખાનએ ઇસકન્દરીઆ, સલતનતે ઈરાન, જમશીદ બાદશાહ, ઝુહહાક, ફરીદુન, સામ, ઝાલ, રૂસતમ, અફરાસીયાબ, સોહરાબ, સયાવશ, કેખુસરૂ, બેહરાસપ, ગુસ્તાસપ બહેમનસે દારા તક, દારા ઓર સિકંદરે આઝમ, યુનાની સલતનત, માની, શાહપુરસાની, નવશીરવાં, ખુશરૂ પરવીઝ.

કુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૬ કીમત રૂ. ૧–૦–૦

ઇસ હિસ્સેમેં ઇરાનકે વો માઅરીકે દરજ હેં જીસ્ને સલતનતે ઇરાનકા ખાતમા કરકે મુસલમાનોંકો વહાંકા હુકમરાન બના દીયા. યે હિસ્સા પિછલે હિસ્સોંસે જુદા ચદા હે. રિયાસતે હીરા કે મુફસ્સીલ તારીખી હાલાત ઓર ઇરાકકી કામિલ ફતેહકા બયાન હે. જંગે સલાસલ, જંગે વિલજા, દરીયાએ ખુન, ફતેહ હીરા ફતેહ અંબાર, ફતેહ અયનુતલ તમર ફતેહ દુમતુલજનદલ. ઇરાકકે દીગર માઅરિકે, જંગે નમારક કસકર જંગે કસકર, મુલકી લડાઇ, જંગે કાદસીયા રૂમીયોં ઓર ઇરાનીયોંકા મુકાબિલા, માલેગનીમત, સાઅદ રદી૦ કા એહદે હીરા ઓર ઇરાકકે સાથ સુલુક, ફતેહ બાબુલ વગયરાકા હાલ દરજ હે, હઝરત ખાલિદ રદી૦ કી બહાદુરીકા બે મિસલ હાલભી કાબીલે દીદ હે.

કુતુહલ ઇસલામ હીસ્સા ૭ કીમત રૂ. ૧–૦–૦

ઇસ હિસ્સેમેં ફતેહ મદાયન, જંગે હલુલા, તકરીત ઓર મુસલકી ફતેહ, બસરે ઓર કુફેકી બુનિયાદ, ખુઝીસ્તાન નિહાવન્દ ઓર ઇરાનકે દુસરે સુબોંકી ફતેહ, ફતેહ ઇસફહાન હમદાનકી બગાવત, કોમસ વ રેકી ફતેહ, આઝુર બાયજાન કોહેકાફ, દરબંદકી ફતેહ, ફારસ્તાન ખુરાસાન વગેરાકી ફતેહકા મુફસ્સલ હાલ હે અલાવા હઝરત ઉમર રદી૦ કી શહાદત ઓર આપકી મુબારક ઝીંદગીકે હાલાત ઓર યુરોપીયન મોઅરરિખોંકી આપકે મુતઅલ્લીક રાયોંકા ઝખીરા ખાસ પઢનેકે કાબિલ હે.

કુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૮ કીમત ૧–૦–૦

ઇસ હિસ્સેમેં હઝરત ઉસમાન ઝુનનુરેન રદી૦ કી ખિલાફત અફરીકાકી ફતેહ, ઇરાનકે બાદશાહકા અંજામ, દરીયાઇ જંગ કબરસ, રોહડસ, અરાડસકી ફતેહ, જંગે મસ્તુલ, કુફેકી બગાવત મરવાનકી શરારત, હઝરત ઉસમાન ગની રદી૦ કી શહાદત, આપકી સીરત ઓર ફઝીલત, આપકી શહાદતપર એક નઝર, અમીરૂલ મોમેનીલ હઝરત અલી કર૦ કી ખીલાફત કાતિલાને ઉસમાન રદી૦ કી તફતીશ, હઝરત અલી કર૦ કા ઇનતિઝામે સલતનત જંગેજમલ, જંગે સીફફીન, જંગે નેહેરવાન જકમીનકા ફયસલા, મિસરમેં શોરિશ હઝરત અલી કર૦ કી શહાદત, હઝરત અલી કર૦ કી સીરત, હઝરત હસન રદી૦ કી

ત હઝરત અલી કર૦ કા ઝરરીન કલામ, દરજ હે. ઇસકે બાદ શહાદતે હઝરત હુસેન રદી૦ કા જીગર ખરાશ વાકેઆ બયાન કિયા હે જીસમે હમને અપની તરફસે એક લફઝ નહીં લિખા બલકે હમારે પીરો મુરશદ ઔર ઉરદુ ઝબાનકે શઝિલ તરીન લિખનેવાલે મુસન્નીફે ફિતરત હઝરત ખ્વાજા હસન નિઝામી સાહબકી લીખી હુઇ "મોહરરમ નામા" નામી કિતાબકે ઇબતિદાઈ બાબ શામીલ કર લીયે હેં. મસલન ખિલાફત, રસુલે ખુદાસલા કી વફાત, વસીયત લિખનેકા ઇરશાદ, હઝરત અબુબકર રદી૦ કી ખિલાફત ઇખતિલાફાતકી ઇબતિદા, હઝરત ઉમર રદી૦ કી ખિલાફત, હઝરત ઉસમાન રદી૦ ઔર હઝરત અલી રદી૦ કી ખીલાફતે, ફયસલેકા દિન, હઝરત અલી રદી૦ કી ખિલાફત. શુરૂ ઇસ્લામકે છે શહીદ શહાદત હઝરત ઉસમાન રદી૦ હઝરત અબુ ઝર ગફારી રદી૦ મિનામેં ચાર રકાત નમાઝ, અબદુલ્લા બિન સબાકા નયા મઝહબ કુફેકે સાત સરકશ. રસુલ સલ૦ કી અંગુઠી, અબદુલ્લા ઇબને સાઅદ ઇબને સરેહકી શરારત, દુસરી સુરત, વગયરા હાલાત દરજહેં.

ફુતુહુલ ઇસલામ હિસ્સા ૯ કીમત રૂ. ૧—૦—૦

ઇસ હિસ્સેમેં શોહદાએ કરબલા કે દર્દનાક હાલાતકા ખાતમા હે. એક પેશીદા ખત, કુમકી તલબ, જામેઉલ કુરઆન તલવારકી ધાર પર મનઝરે કત્લ. યહુદીયોંકે કબરસ્તાનમેં, હઝરત અલી રદી૦ કી શહાદત, કુફેકી મસજીદમેં તીન એનારકીસ્ટ, હઝરત ઇમામ હસન રદી૦ કી શહાદત, વાકએ કરબલાસે પહેલેકી લડાઇયાં, સિફ્ફીન ઔરજમલ, બસરેકી હલચલ રસુલે ખુદા સલ૦ કી બનાઇ હુઇ જગા, હઝરતઅલી રદી૦ ઔર હઝરત હુસેન રદી૦ કી બેહેસ, હઝરત તલહા રદી૦ વ ઝુબેર રદી૦ કા કત્લ, સિફ્ફીનકા માઅરિકા, લડાઇકે નુકતે, સાલિસોંકા ફયસલા, ખારજીઓંકા ખુરૂજ, ઉમર બિનુલ આસ, હુકુમતે ઇસલામકી પહેલી બિદઅત, મઆવીયાકી મોત, યઝીદકી તખ્તનશીની, કુફેકી બાસી કઢીમેં ઊબાલ, હઝરત મુસલિમકી શહાદત, પરદેસી મુસલિમ, કુફેમેં દો ગુલફામ, ફુરાતકે કનારે ગેસુ દરાઝોંકા ખુન, સઇયદના હુસેનકા સંફરે કુફા, મદની બાપકો રૂખસતી સલામ, બીમાર બેટીકી જુદાઇ મક્કે સે મક્કે વાલેકા ફિરાક, દસવીં મોહરમકા સવેરા કાતમી માહરૂ, અલીકે પોતેકા મયદાન, હુસેની જુઇકા એક ફુલ અલી અસગર ઔર આબીદ કી બીમારી, શમશીરોંમેં શબીર, રસ્સીયાંસે બંધે બની ફાતેમા, યઝીદી દરબારમેં ફાતેમી કયદી.

ફુતુહુલ ઇસલામ હિસ્સા ૧૦ કી. ૧—૦—૦

યે હિસ્સા ઇસ તારીખી સિલ સિલેકા આખરી હિસ્સા હે. ઇસમે બની ઉમઇયાકે તાજદારોંકા મુફસ્સીલ હાલ હે. ઇસબારેમેં હમારે પીરો મુરશદ હઝરત ખ્વાજા હસન નિઝામી સાહેબને "યઝીદનામા" નામી એક કિતાબ મુસતનદ તવારીખી કીતાબોંપરસે લિખીથી ઉસીકો ગુજરાતી લિબાસ પહેના કર હમારે ઇસ તારીખા સિલ સિલેકા આખરી હિસ્સા કરાર દિયા હય, ઇસમેં બની ઇમઇયા કી દુનિયવી તલવારોંને દીનકી ગરદન પર ચઢકર કયા કીયા વો લિખા હે. પહેલી તલવાર મદીને પર, યઝીદકા શરાબી ભાઇ, દુસરી તલવાર મક્કેપર, કાફર મક્કેમેં, લાયક બાપકા ના લાયક બેટા, કાતિલાને હુસેન ફિન્નાર, ઇબને ઝિયાદકી બારી, શહન અલ્લાહ કયા ચીઝથી ? મક્કેમેં એક અલવીકી મુફઇદી, ફિર એહલે કુફાકી નાહિનજારી ઔર મુખતારકી શહાદતે બે ઇખતિયારી મસઅબ બિન ઝુબેરકા વકતે આખિર, મક્કે પર બની ઉમઇયાકી દુસરી યુરીશ હઝરત ઝયદકી

શહાદત, હઝરત યહયા ઇબ્ને ઝયદ રદી૦ કી યાને સલતનતકે દરખ્તમેં કિતને મોમેનીનકા ખુન હિયા, પહેલા ખુન, દુસરા ખુન, તીસરા ખુન, અમીર મઆવ અવસાફ અમીર મઆવીઆ મુસતીયે ઇસલામકી નઝરમેં, મઝહબીયતકા ફિલસુફ઼ કે . અમીર મઆવીયાકે સયાસી જરાઇમ, અમીર મઆવીઆકી મદદુની ખતાએ, આખરી ફૈસલા, બની ઉમઇયાકી દુસરા બાદશાહ યઝી, પાયતખ્તમેં યઝીદકી બેઅત, યઝીદકી તખ્ત નશીની, તીસરે બાદશાહ મઆવીઆ બિન યઝીદ, ચોથા બાદશાહ મરવાન ઇબ્નુલ હકમ, પાંચવાં બાદશાહ અબ્દુલ મલિક બિન મરવાન, છઠા બાદશાહ વલીદ બિન અબ્દુલ માલિક, સાતવાં બાદશાહ સુલેમાન બિન અબ્દુલ મલિકા આઠવેં ખલીફા હઝરત ઉંમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ રદી૦, નવવાં બાદશાહ યઝીદ બિન અબ્દુલ રલિક, દસવાં બાદશાહ હુસ્શામ બિન અબ્દુલ મલક, ગ્યારવાં બાદશાહ વલીદ બિન યઝીદ બિન અબ્દુલ મલિક, બારવાં બાદશાહ યઝીદ બિન વલીદ બિન અબ્દુલ મલિક, તેરવાં બાદશાહ ઇબ્રાહીમ બિન વલીદબિ યઝીદ બિન વલીદબી યઝીદ બિન અબ્દુલ મલિક, ચૌદવાં બાદશાહ મરવાન અલહિમાર અમવી; સલતનત કી આંખોકા દમ.

આ દસે ભાગ ઉંચા કાગળ ઉપર છાપી કપડાની અંગ્રેજી બાંધણી અને સોનેરી નામ સાથે શોભાયમાન બનાવવામાં આવ્યા છે. દરેક મુસલિમ કુટુંબની લાયબ્રેરીની શોભામાં વધારો કરનારા છે. માટે જરૂર મંગાવો દરેક ભાગની કીમત એક રૂપીઓ છે.

અલેફ઼લયલા—યાને એક હજાર ઓર એક રાતકા, બેમહા ખઝાના, શાએકીન, મશહુર અલેફ઼ લયેલાકે નામસે; શાયદહી કોઇ બેખબર હોગા. યેહ વોહ કિતાબ હએ જીસ્કા સાની આજ ઝમાને ભરમેં મીલના મુસ્કીલ હય, રંજીદા દિલુંકો આરામ દેનેવાલા યેહી એક નુસ્ખા હય. કીંમત ઉમ્દા ગ્લેજ કાગજ સોનેરી બાઇન્ડીંગ રૂ. ૩—૮—૦

દાસ્તાને તિલિસ્મે હોશરૂબા

ઇસ કિતાબકી કિતની હી તાઅરીફ઼ કી જાય ફુઝુલ હય કયું કે તમામ ઝમાના જાનતા હય કે યેહ તમામ હિંન્દમેં મકબુલ હય ઇસ કિતાબસે અમીર હમઝા સાહબને અફ઼રા સિયાબ જાદુગર કે તિલિસમાતોંકો ઉસ્સે લડકર રૂનાં કિયાથા. ઉસ્કા મજકુર હય, ઇસ કિતાબકી કિતની હી તાઅરીફ઼-કી જાય ફુઝુલ હય કયું કે તમામ ઝમાના જાનતા હય કે યેહ તમામ હિન્દમેં મકબુલ હય ઇસ કિતાબસે અમીર હમઝા સાહબને અફ઼રા સિયાબ જાદુગર કે તિલિસમાતોંકો ઉસ્સે લડકર ફ઼નાં કિયાથા. ઉસ્કા મજકુર હય. ઉમર ઐયારકી ઇયારીયેં પડકર હંસતે હંસતે લોટ ન જાય, તો હમાર ઝીમ્મા, મુસલમાનોકી બહાદુરીએં, ઇસલામકા જોશ મયદાને જંગકે સીન, ગરલ કિતાબ કયા હય, એક મરક્કા ખીંચકર શાએરને આપકે સામને રખ દીયા હય આશિકોંકી તો જાન હય, નજમો નસર દોનોંમેં કમાલ કીયા હુવા હય એક બાર દેખને પરહી મુનહસિર હય, ઝબાંન, ઉર્દુ સહેલી હર કિસીકો સમઝ પડ સકતી હય કાગઝ ગ્લેઝ સુનેહરી પુસ્તક રોયલ આઠ પેજી કે ૬૦૦ સફ઼ેકી કીતાબકે સિર્ફ઼ રૂ. ૩—૮—૦ પોસ્ટ ૦—૪—૦

દીની કીતાબેં.

મીફતાહુલજંનહ—ઇસ કિતાબમેં બડી બડી કિતાબુંસે ચુન ચુન કર તમામ મસાઇલ બરદિએ હંય. રૂ૦ ૦—૧૨—૦

દવલતે બેઝવાલ—ઇસ કિતાબમેં, એકસો મસલે અયસે લિખે હંય, કે જીનપર અમલ કરનેસે મુશ્કીલી દુર હોતી હયા, ઔર તાંગરી હાસિલ હોતી હોય. રૂ૦ ૦—૮—૦

હયાતે જાવેદાની—ઇસ કિતાબમેં હઝરત પીરાનેપીર દસ્તગીર સૈયદ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (ક૮૦) કી જીંદગીકે મુબારક હાલાત ઔર કરામત હય કીંમત. રૂ૦ ૦—૮—૦

તારીખુલ ખુલફા—ઇસ કિતાબમેં હઝરત (સલ૦) કે ચારે અસહાબુંકી જીંદગીકે મુબારક હાલાત હંય કીં. રૂ૦ ૦—૬—૦

તઝકેરતુલ અંબિયા—ઇસ કિતાબમેં પયગમ્બરૂંકે મુબારિક હાલાત હય કી. રૂ. ૦-૬-૦

મેઅરાજનામા—ઇસ કિતાબમેં દોજહાંકે સરદાર હજરત જનાબ રસુલે મકબુલ (સલ૦) કી મેઅરાજ શરીફકા બયાન હય. આ હઝરત (સલ૦) ને બેહીસ્ત ઔર દોઝખ ઔર અરશે મોઅલ્લાકી કી હુઇ સઔર, ઔર વહાંકા દીલકશ બયાન કીં. રૂ૦ ૦—૩—૦

ઝવાજીરે હીન્દી ઉમ્દા બડી	રૂ૦ ૦—૧૨—૦
સકરાતનામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
મજમુએ હઝાર મસાઇલ.	રૂ૦ ૦—૫—૦
નુરનામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
વફાતનામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
શાદી નામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
સખાવત નામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
મીલાદે રસુલ	રૂ૦ ૦—૪—૦
મજમુએ મદહેયાત	રૂ૦ ૦—૪—૦
નઝમુઝીયા	રૂ૦ ૦—૪—૦
કસસુલ અંબેયા	રૂ૦ ૧—૮—૦

કયા આપ ઝુરૂરી મસાએલસે વાકેફ હુઆ ચાહતે હે

રૂકનેદીન—ઇસલા જવાબ ઔર બે મીસ્લ નુસ્ખમેં તમ ફીકહકે મસ જવાબમેં દરજ હય. ફીકહકી બડી બડી મુસતનદ કીતાબુંકે હદીસકે સાથ મસાએલ લીખે હય, કોઇ મસલા અયસા નહીં કે જીસકા હદીસ કીત સાહેબને દરયાફત કુરઅનમેં બરદીય હય. એક કીતાબ મંગવાકર આપ કીસી મોલવી સાહેબસે મસલા દરયાફત કરનેકી આપકો હાજત નહીં. આપ ફાયદા પહોંચાઇંગે ઉર્દું ઝબાન ઔર ગુજરાતી હરફોંમેં.

તોહફએ હજ-યાને સફર

હજકી સફરકે લીએ યેહ કીતાબ પાસ રખના મોઅઝ્ઝમ હય ઉર્દૂ ઝબાન ગુજરાતી હરફોંમેં ઉમ્દા ગ્લેઝ

હીન્દુસ્તાની કીસ્સા.

રવેશક કીસ્સા	રૂ૦ ૦—૮—૦	હાતમ તાઈકા કીસ્સા	રૂ૦ ૦—૧૨—
કહાની પરીનેદે દાખીલ હવ	૦—૮—૦	કીસ્સા શાહે રૂમ	રૂ૦ ૦—૧—
ગંજે ઝુમ	રૂ૦ ૦—૨—૦	શાહે યમન	રૂ૦ ૦—૧—
બીબી મરયમ	રૂ૦ ૦—૬—૦	મલેક મોહમંદ ગેતી અફરોઝ	રૂ૦ ૦—૮—
નાઝની પઠાંન	રૂ૦ ૦—૧—૦	ફસાને અજાયબ	રૂ૦ ૦—૮—
દાસ્તાન અમીર હમઝા	રૂ૦ ૧—૮—૦	અત્તરત ઉસા	રૂ૦ ૦—૨—
કાલી ગોરી	રૂ૦ ૦—૧—૦	બીરૂલ અસમ	રૂ૦ ૦—૨—
તમી મનસારી	રૂ૦ ૦—૨—૦	ઇન્દ્ર સભા	રૂ૦ ૦—૨—
ગુલે બકાવલી	રૂ૦ ૦—૮—૦	યુસુફ ઝુલેખા	રૂ૦ ૦—૮—
ગુલદે સાની	રૂ૦ ૦—૮—૦	બેનઝીર બદરે મુનીર	રૂ૦ ૦—૪—
ગુલ સનોબર	રૂ૦ ૦—૬—૦	ઝયતુન ઓર મોહમંદ હનીફ	રૂ. ૦—૨—
શાહજાદી શાહપરી	રૂ૦ ૦—૨—૦	સુઘડ બીબી	રૂ૦ ૦—૧—
છબીલી ભઠીયારી	રૂ૦ ૦—૨—૦	તંબોલન	રૂ૦ ૦—૧—૦
દાઈ હલીમા	રૂ૦ ૦—૧—૬	રોશન મીયાં અબ્દુલ્લા	રૂ૦ ૦—૧—૬
લાલ ગોહર	રૂ૦ ૦—૨—૦	લયલા મજનું	રૂ૦ ૦—૧—૦
સીપાહી ઝાદા	રૂ૦ ૦—૧—૦	સોદાગર બચ્ચા	રૂ૦ ૦—૧—૦
સીકંદર ઝુલકરનેન	રૂ૦ ૦—૧—૦	હાજી બગલોલશાહ	રૂ૦ ૦—૩—૦

મશહુર નાટકની કીતાબો ગાયનુ સાથે.

ખુબસુરત બલા	૦—૬—૦	જેહરીસાંપ	૦—૬—૦
સયદે હવસ	૦—૬—૦	અસીરે હીર્સ	૦—૬—૦
ચંદ્રાવલી	૦—૬—૦	ખુને નાહક	૦—૬—૦
ગુલશને અક્તર	૦—૬—૦	સફેદ ખુન	૦—૬—૦
ગુલરૂ ઝરીના	૦—૬—૦	કત્લે નાઝીર	૦—૬—૦
ખુબરૂ હસીના	૦—૬—૦	બઝમે ફાની	૦—૬—૦
કસોટી ઉર્ફે દીલ ગીરન્યા	૦—૬—૦	કાલી નાગન	૦—૬—૦
સુનેહરી પીંજરે	૦—૬—૦	સુનેહરી ખંજર	૦—૬—૦
અલાઉદીન			૦—૬—૦
અલીબાબા	૦—૬—૦	ખાનદાને લુકમાન	૦—૬—૦
અજરત	૦—૬—૦	શહીદે નાઝ	૦—૬—૦
અતરા બકાવલી	૦—૬—૦	ખ્વાબે હસ્તી	૦—૬—૦
ધુપ છાંવ	૦—૬—૦	ખુદા દોસ્ત	૦—૬—૦
ગીરફતારે મોહબત	૦—૬—૦	ખુને જીગર	૦—૬—૦
જમને ઇમાન	૦—૬—૦	સીલવર કીંગ	૦—૬—૦
'વી			૦—૬—૦
જાનિસાર ઉર્ફે પારી ફરહાદ			૦—૬—૦
વાલી	૦—૪—૦	ઇન્તેકામ	૦—૬—૦

કે તમામ કીસમકે કુરાન શરીફ, કાયદા, સીપારા, ઓર તમામ ઉર્દુ, ગુજરાતી, હીન્દી કીતાબો, ઇદ મુબારક કે સી કાર્ડ, વગેરા હમારે યહાં રીયુકી તમામ માલ બેહદ કીફાયત દીયા જાયગા.

તમામ કીસમકી કીતાબો મીલને પત્તા—

ઠે૦ હુસેનુદીન નિઝામી બુકસેલર.

ત્રણ દર —અમદાવાદ.